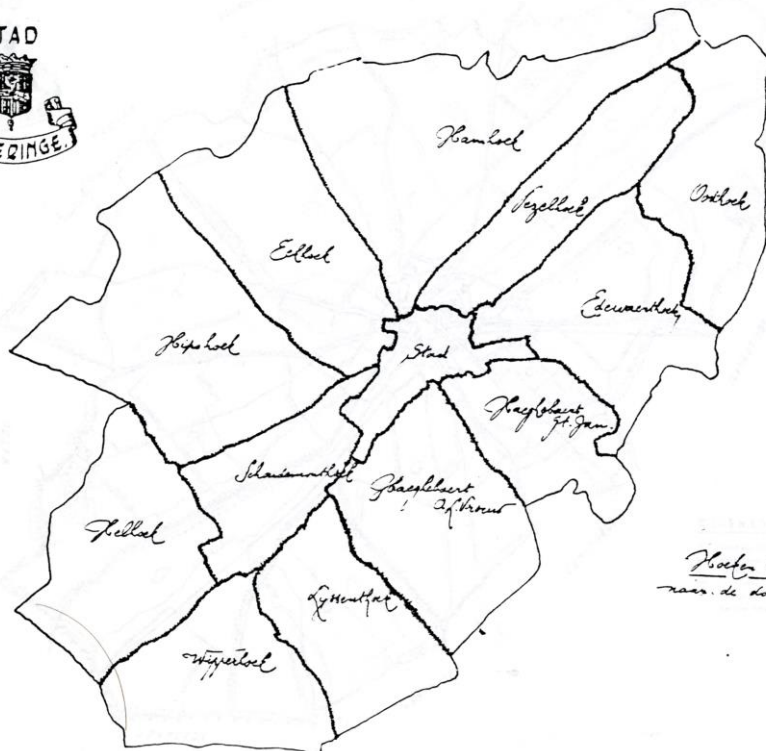

Jaar 1546 - Renten

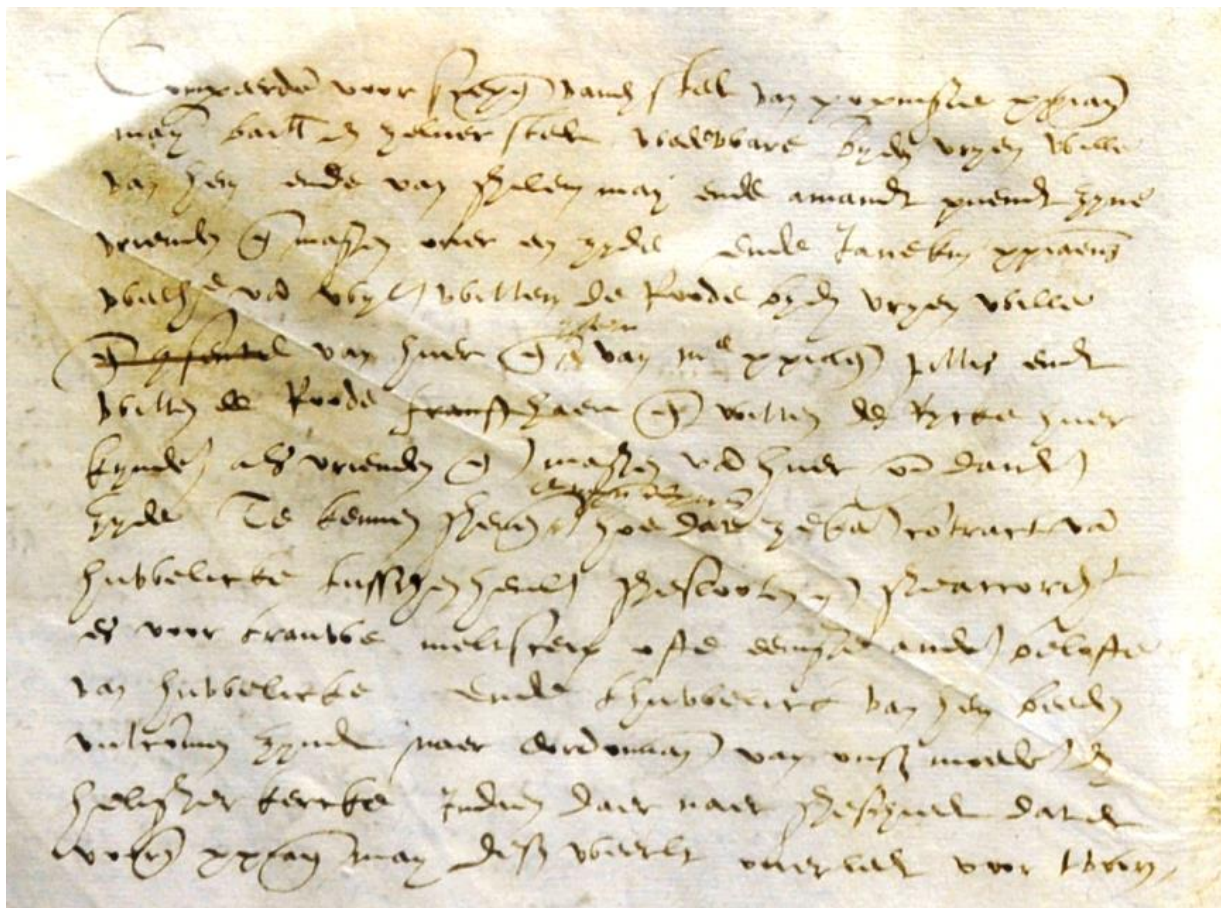

*Platen te Poperinge
naar de documenten van
J. L. L. L.
Stadsarchief Poperinge
1.31.1915.*

13 januari 1546 – Frans Pillaert heeft schulden bij Joos Ghyselen - SAP 394 - Folio 100 verso

Frans Pillaert doude kendt duechedelick schuldich zynde **Joos Ghyselen** doude de somme vna xx pond grooten vlaemsscher munte ende dat van coope van een huuse, erfve ende catheileen stende opde **Casselstraete** metter zootzyde an derfve daeldinghen van Jacop de Wagemaker - **ghenaemt Sint Jacop** - de noortzyde an derfve van relictta Barbelsant van Hille ende Christiaen de Berch - toosthende vut an Christiaen voorseid - te betaelen by xxiiij pond parisis sajers danof teerste jaer vallen zal Sint Andriesdaghe eerstcommende xvc xlvj ende also van jaere te jaere – elck jaere Sint Andriesdaghe xxiiij pond parisis totter vulle btaelinghe - hierinne verbonden tvoorseide huus, erfve ende catheelen - regaerderende al zyn goet - present ende teocommende - Actum den xiiij in lauwe xvc xlv Present kuerheers Baudran Oudegheerste ende Willem vande Walle

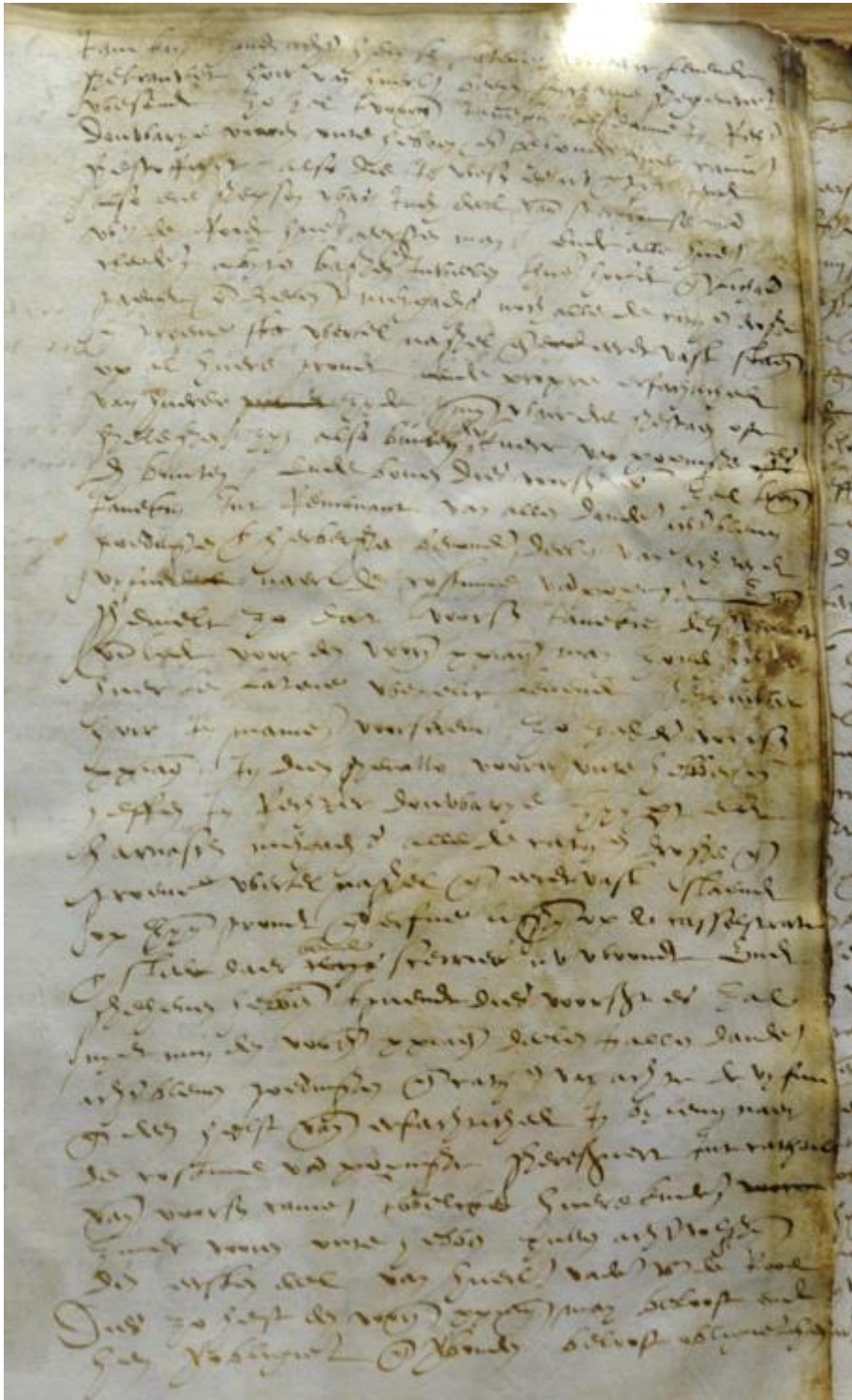
15 januari 1546 – **De baljuw Christiaen May hertrouwt** - SAP 394 - Folio 100 verso

Compareerde voor scepenen vande stede van Poperinghe **Christiaen May** -
bailjuw deser stede - wedeware - byden vryen wille van hem ende van Ghelein May ende
Amandt Peundt zyne vrienden ende Maghen over een zyde
ende **Janeken Chrispiaens** wede van wylen Willem de Roode - byden vryen wille van huer
ende van meester Christiaen Gillis ende Willem de Roode ende Willem de Ricke huer kynde
als vrienden ende maghen van huer onder ander zyde
te kennen ghevende hoe dat zeker contract van huwelicke tusschen hemlieden gheslooten
ende gheaccordeert es **voor trouwe meltscap** ofte eenighe ander belofte van huwelicke
ende thuwelick van hen beeden vulcommen zynde naer ordonnancie van onse moeder de
heligher kercke -
indien daer naer gheschiede datter voornoemde Christiaen May desen weerelt overleet voor
tvoornoemde Janeken - zonder achter hem te laeten wettelic levende ghetrauwede hoir van
huerlieden beede lichame gheghenereert wesende -
zo zal tvoornoemde Janeken alsdanne in rechte **douwarye**
vooren vute hebben ende behouden huer camer ghestoffeert also die in wesen es nu ter tyt
ende also die ghepresen was inde deel van de sterfhuuse van Willem de Roode - huer eersten
man ende alle huerlieden cleederen - **abyten - baghen ende juweelen** thuerlieden hoofde
ende lichaem gaende
ende dienende metsgaders noch alle de catheilen - droghe ende groene -
wertel ende naghel- ende eerdevast staende up al huere grondt ende proprere erfachtichede
van hueren zyde - - waer die ghestaen ofte gheleghen zyn -
also binnen den kuere van Poperinghe als daer buuten -
ende boven dies voorschreven - zal tvoornoemde Janeken int remenant van allen dander
achterbleven goedinghen ter herberghe bevonden - deelen van achten de vyfve naer de
costume van Poperinghe -

Ende ghevielt zo dat tvoorseide Janneken beswaret (?) van beede voor de voornoemde Christiaen May zonder achter te latene wettelic levende ghehuwet hoir in maniere voorscreven -
zo zal de voorseide Christiaen in dien ghevallen vooren vute hebben ende heffen in rechter douwarye zyn peerdeharnassen metgaders alle cathelen - droghe ende groene – wertel-, naghel- ende eerdevast staende op zynen grondt ende erfve -
ligghende op de **Casselstraete** ter stede daer Bouden Scerrier nu woont ende ghegeven hebbende tguend dies voorschreven es -
zal nyet min de voorschreven Christiaen deelen in allen tander achterbleven goedinghen ende cathelen van achte de vyfve ende deen helft vande erfachtighede in byleven naer de costume van Poperinghe –
ghereserveert int catheil vande voorschreven camer - twelcke huere kinde zuuver voren vute hebben zullen achtervolghende de eersten deel van huerlieden vader Willem de Roode –

dies zo heift de voornoemde **Christiaen May** belooft ende hem verobligiert ende verbonden - belooft - obligiert hem mids desen - staende tvoornoemde huwelick - nimmermeer te vercrancken - alieren - vercopen noch belasten in eenighe maniere de grondt ende erfachtighede van Janneken voorseid - waer die ghestaen ofte ghelegghen es -
luttel noch vele - ten waere by **bevanthede** ende grote necessiteit toeghecommen by oorloghe, brande, ziechte ofte ander merckelicke inconvenenten ende infortunen ende indien ter eerste doot wettelic levende ghetrauwet hoir waere van huerlieden bede lichaemen gheghenereert - zo zoude desen douwarye ten nyenten ende van onweerde wesen volghende de welcke verclaers kennese ende verlydt vande voorseide comparanten zo hebbende bede voorseide ghewyst ende de voornoemde Christiaen gheydemneert int onderhoudt van dies voorseit ende voorschreven es –
hier af verleende elc vande voornoemde comparanten een brief ofte chaerter van eenen vorme ende inhouden ter elckx bewarenesse
In kennese der waerheyt - zo hebben wy scepeneen voorseid - desen letteren ghezeghelt -
Actum den xvde in lauwe xvc xlv
Present scepenen Scrolinc - Hazebaert - Pieren - Diedeman ende Simpol

Aantekeningen akte Christiaen May

'wedeware' - weduenaar en **'wede'** – weduwe

Het 'Westvlaamsch Idiotocon' van De Bo kent enkel 'wedewe'

Het huidige W-VI. 'weeuwe' is het resultaat van een samentrekking van dit element (=typisch gevolg van spreektaal, let ook op de vele varianten voor weduwe en weduenaar in de diverse streektaalen)

'maghen' - bloedverwanten ; zoals in Middelnederlands epos Van den vos Reynaerde: "...Hooft eens wat een bitter klaghen! Isengrim en al zijn maghen..."

(integrale tekst te vinden op DBNL, Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren)

'huer' – West-Vlaamse variant van het vrouwelijk persoonlijk voornaamwoord 'haar' (let op de gelijkheid met 'her' in het Engels).

Opmerkingen:

- a) een van de vele 'ingweonismen' die in het West-Vlaams voorkomen. Caesar heette de Germanen die aan de kust wonen de Ingweonen, ingweonismen zijn dus de typische kenmerken van de 'kustdialecten' tgo. de meer landinwaartse varianten
- b) het Algemeen Nederlands bekleedt zowat een middenpositie tussen het Duits en het Engels en heeft hoofdzakelijk istveoonse (oostelijk, Brabants) kenmerken, maar toch ook ingweoonse (Vlaams en ook Hollands)
- c) de variatie in de overgebleven dialecten staat onder druk door de invloed van die oostelijk geïnspireerde standaardtaal/tussentaal (=let op nivellering van het West-Vlaamse door toegenomen taalcontact met niet-West-Vlamingen)
- d) de spelling 'ue' wijst op de (toenmalige) invloed van de Franse schrijftaal; zie bvb. ook 'kuere' iets verderop in de tekst): 'heur' en 'keure' zou voor ons, hedendaagse lezers, een meer klankgetrouwe (en meer leesbare) weergave zijn

'voor trouwe meltscep'

Diverse geattesteerde varianten, ook 'trouwe ende meltscip' en 'trouwe ende meltscap' (verschillende voorbeelden te vinden op DBNL)

Achterevoegsel -scep correspondeert met huidige -schap

Mijn opmerking:

- a) meltscap en metscep is illustratie van de hoge mate van klinkervariatie in de diverse e streektalen. Vergelijk bvb. het moderne Nederlands achterevoegsel vriends**chap** tgo. het Engels friendship
- b) de '-scep'- variant is dus het ingweonisme is, dat niet in de standaardtaal is opgenomen
- c) Hypothese: hoe westelijker en ouder de akte, hoe meer de variant 'scep' in de akten zou moeten voorkomen, door 'nivellering' zal de '-scap' variant steeds overheersender worden)

En wat nu met het eerste element '**melt**'?

Lemma in DBNL (Uit artikel in Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde 1912 (volledige tekst op www.dbnl.org)

88. - Maelscap en meltscap.

Id., op. cit., I, 372: 'Item, de madelare of madeleghe behout voor allen deele vooren uut..., ten ware dat by contracte voor **trouwe ende meltscip** anders gheaccordeirt ware.' (1535.)

Verifieren zyn meltscap is overigens hetzelfde als Verifieren... dat hy es van ghemelden bedde

Zie ook: www.kuleuven-kulak.be Keuren ende statuten van de stede, poorterie ende vrijdom van Waestene, volghende den ouden keuren ende ordonnantien van diere. 1538

[144] Item, alle ghiften [bij] contracten, dewelke die man ende wijf doen voor **trouwe ende meltscap**, sal sorteren in effecte vaeliable wesende

Volgens [http://taaldacht.nl/vergeten-woorden mellen](http://taaldacht.nl/vergeten-woorden-mellen)

Melde is de 1e en 3e persoon van den onvolmaakt verleden tijd van het ww. Mellen, dat **Huwen, Trouwen, zou betekenen** 1) plechtig spreken 2) huwen, trouwen

Mijn bijvoeging: vermoedelijk is met dit ww. 'melden' een betekenis en -klankverschuiving gebeurd: van "(plechtig bekend maken dat men gaat) huwen" naar "bekend maken" naar het huidige "mededelen" In de semantiek ofwel betekenisleer, waar ook de etymologie zich van bedient, zijn betekenisverschuivingen schering en inslag, waardoor bij interpretatie van oude teksten heel vaak fouten gebeuren

Samengevat: trouwe ende meltschap is een appositie (=een bijstelling van twee woorden die toen ongeveer hetzelfde betekenen). Het was in de tijd van de opstelling van de akte al een versteende uitdrukking (het ww. mellen in zijn oorspronkelijke betekenis was niet meer actief, maar melden kreeg een steeds algemenere betekenis; betekenisverruiming dus). Het is juridisch jargon dat wijst op het bestaan van een huwelijkscontract, zodat elke mogelijke verdenking van een schaking als ongegrond wordt verklaard.

desen weerelt overleet

over-lijden is ook een mooi voorbeeld van betekenisverschuiving, een betekenisvernaauwing in dit geval. In het Middelnederlands betekend het oorspronkelijk iets als '(weg)gaan,vertrekken', zoals in de 'Roman van Lancelot'

"Lanceloet **leet** sonder wedersien Ende voer opten hertoge mettien. Die hertoge, diene weder op liep" (volledige tekst op Google Books)

= werd later in figuurlijke zin 'deze wereld verlaten' 'oversteken' (=overlijden)

ghetrouwede hoir

<http://www.betekenis-definitie.nl> erfgenaam

Ook weer juridisch jargon ; volgens mij etymologisch verwant met het Middelnederlands 'horige' (=weer een geval van betekenisvernaauwing)

in rechte douwarye

'vernederlandsing' van het Franse leenwoord 'douairière'

Wikipedia: Douairière is een aanduiding voor een weduwe van een adellijk heer. In het verleden werd een weduwe van bijvoorbeeld een graaf als volgt aangeschreven: douairière

Mijn opmerking: let op het contrast met 'wede' in de eerste paragraaf; 'Douairière' is de statuterm ontleend uit de taal van de hogere klasse (= het Frans), en deze heeft een juridische connotatie; terwijl het equivalent uit de volkstaal: 'wede/weeuwe' dit niet heeft.

huerlieden cleederen - abyten - baghen ende juweelen

abyt - habijt - uit Frans (of rechtstreeks uit Latijn?) *habit* dagelijkse kleding, specifiek voor religieuzen (www.encyclo.nl) (=een leenwoord met betekenisvernaauwing)

baghen ende juweelen – eveneens een vaste uitdrukking, en betekende zoiets als "(ingelegde) sieraden en juwelen"

een 'bagge' was een sieraad met edelsteen (zie www.encyclo.nl)

Zie bvb. uit Het Nieuwe of Onvervalste Vervolg, van het Peert van Troyen "... Is haar Douarie van 50000 gonde Kroone, en daar en tegen, van wegen syn Alderkristelykste Majesteit scooo goude Kroons voor haar Baggen en juwelen.." (volledige tekst op Google Books)

wertel ende naghel- ende eerdevast staende

opnieuw een 'ingweonse' klinkervariatie: **wortel** en **aarde** in het moderne AN (ik heb in mij jeugd nog boeren horen spreken van *witlofwettels*)

up al huere grondt ende proprere erfachtichede (zie www.encyclo.nl)
erfachtigheid betekent 'erfdeel aan vaste goederen'

luttel noch vele

luttel is/was een vol synoniem voor 'weinig'
dus letterlijk: "weinig noch veel"

Opmerking:

- a) Opnieuw een ingweonisme, hoe oostelijker hoe minder dit woord werd gebruikt (ws. dus ook het meest terug te vinden in de oudste akten?:vergelijkend onderzoek nodig!) Enkele geattesteerde varianten: lettell, littell, litell, littele; de verwantschap met het Engelse 'littele' is zonneklaar;
- b) In het AN heeft opnieuw de oostelijke variant 'weinig' ('wenig' in het Duits) het gehaald, de westelijke variant 'luttel' is bijna volledig verdwenen. Bvb. nog gebruikt in de uitdrukking 'u krijgt enkele luttele seconden')
- c) opm. de ingweonse klinkervariatie **i voor u** is ook goed bekend in de dialectkunde: bvb. AN 'put' wordt 'pit' in het W-VI, AN 'dun' wordt 'din(ne)'; dus ook 'luttel' naast 'littell' (en verdere verschuiving naar 'lettell' en 'letter', tot voor kort(?) nog gebruikt in de streek rond Roeselare)

ten waere by bevanthede ende grote necessiteit

'bevanthede'? Levert weinig zoekresultaten op via Google!

'-hede' correspondeert zeker met het huidige achtervoegsel -heid

'bevanthede ende grote necessiteit' is opnieuw een bijstelling (= 2 elementen die bijna synoniemen zijn)

Het gaat dus opnieuw om een verouderde term die in deze juridische tekst een heel welomschreven betekenis moet hebben gehad:

We kunnen al vertalen:

"tenzij bij bevantheid en grote noodzaak"

Na nog wat verder zoeken op internet vind ik: 'Precis analytique des documents que renferme le depot des ..., Volume 1;Volume 3Door Octave Delepierre')

Daar staat op p.226

"al tlant ende graefscip van Vlaenderen duere, omme te remedierne ende te voorsiene op de **grote dierte ende bevanthede ...**"

Ik vertaal dus = **de grote duurte en schaarste**

16 januari 1646 – Pieter Colin en Ghilein Beugrant geven een rente aan de wezen van Clays de Brievre - - SAP 394 - Folio 101 verso

Pieter Colin ende Ghilein Beugrant kennen adjonctelicken vercocht thebben de kinderen van **Clays de Brievre** danof voocht es **Pieter de Brievre** de somme van xj pond parisis sjaers losrente - den penninck xvj – omme de somme van viij pond grooten - danof het eersten jaer ende payement vallen zal den xvj in lauven vc xlvj tich - te lossenen den selven rente met philipsgudlen te L schele - karolusgulden te xl schele end ander ghelt ten advenante ende

omme dat al duechdelick te vulcommen ende vuldoenen zo kennen hemlieden beeden de
voornoemde vercoopers boorghen -
elc voor een en een voor al - daer mede de voornoemde voocht ten vreden es - te lossene ten
twee resyen telckent met vier ponden grooten ende den eersten comparant werdt ontslegghen
van desen rente ende van boortocht

Actum den xvj in lauwe xvc vyfenveertich

Present scpenen Willem Scrolinck ende meester Christiaen den Roode

18 januari 1546 – Ghilen Stalen geeft een lening aan Lauwys van Gheelen en Magdaleene -
SAP 394 - Folio 102

Ghilen Stalen filius Cornelis heift ghecocht jehghens **Lauwys Van gheelen ende
Magdaleene** zyn wyf –

de somme van vj pond parisissjaers erfvelicke losrente

omme de somme van viij pond grooten vlaemsscher munte - den penning zeshien –

danof het eersten jaer ende payement vallen zal den xvij in lauwen xvc xlvj tich -

te lossene met philipsgulden te Lschele - dobbel stuvers te iij schele tstick ende ander ghelt
ten advenante –

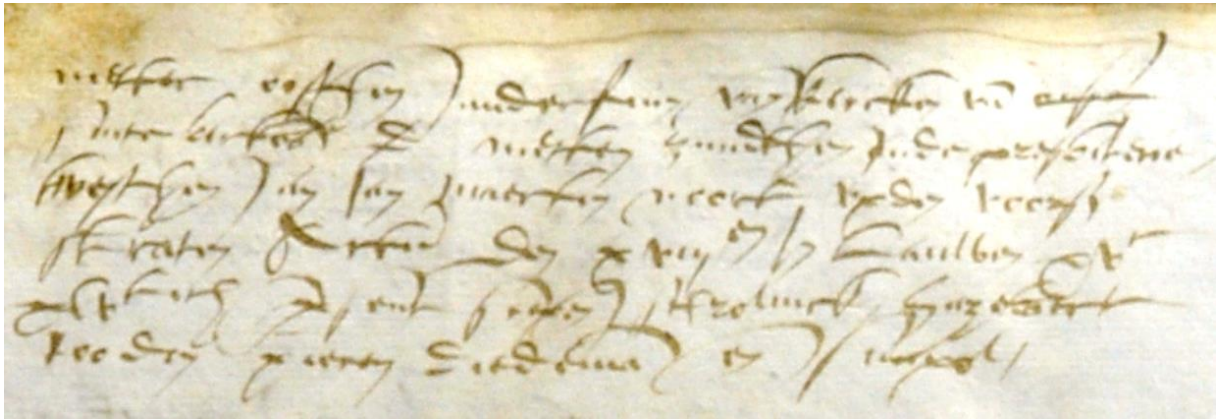
hier innen verbonden byden voorseide Lauwys ende Magdaleene zyn wyf,

een steede, erfve ende catheilen daer hy Lauwys nu woondt - inde **Lissenthouc** - groot drie
ghemeten lants of daer ontrent - groene ende drooghen - oost ende noort an tlant van de
weewe van Jan Dobbelen - de westzyde an tlandt van Christiaen de Roo

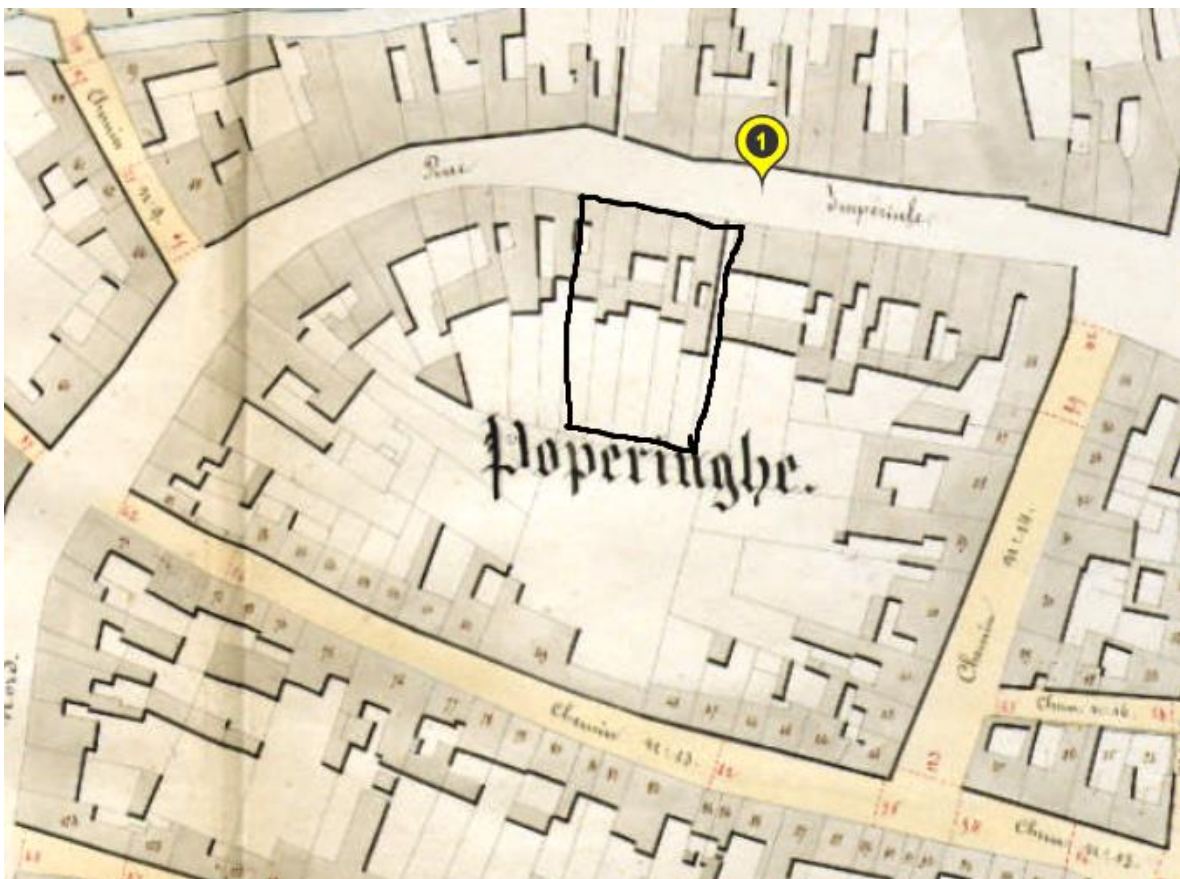
Actum den xvij in lauwe xvc xlv tich

Present scepenen Schrolinck - Hazebaert - Rooden - Pieren - Diedeman ende Simpol

18 januari 1546 – Jan Bollaert geeft een lening aan Aernoudt Borry en Willemyne - SAP 394
- Folio 102

Jan Bollaert heift ghecocht jehens **Aernoudt Borry ende Willemyne** zyn wyf
de somme van xij pond parisic erfvelicken losrente omme de somme van vj pond grooten
vlaemsscher munte - den penning xvj -
danof het eerste jaer ende paeyment vallen zal den xvij in lauwe xvc xlvj tich -
te lossenen met philipsgulden te Lschele - dobbel stuvers te iij schele tstick ende ander ghelt
en advenante -
hierinnen verbonden byden voornoemde Aernoudt ende Willemeyne zyn wyf
thuus, erfve ende catehelen daer hy nu woonende es metgaders tleenen huuseken daer an
staende - **ligghende inden Ghasthuusstraete** streckende metter oosthende ande erfve van de
kercken van Sinte Berten ende **metter zuudhende ande presbiterie** - twesthende an Jan
Maerten noort upde voorseide straete
Actum den xvij in lauwe xvc xlv tich
Present scepenen Sctrolinck - Hazebaert - Rooden - Pieren - Diedeman ende Simpool

Het huis en het erf waar Aernoudt Borry woonde – moet in het afgebakende gebied gelegen hebben.

26 januari 1646 – Daniel Canin geeft een rente aan Gillis de Berch en Margriete - SAP 394 - Folio 102 verso

Daniel Canin heeft ghecocht jehens **Gillis de Berch filius Jacob ende Margrieten** zyn wyf - de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente - den penning xvj – omme de somme van x pond grooten vlaemssher munte – danof het eerste jaer ende payment vallen zal den xxvj in lauwe xvc xlvj - te lossenen met philispgulden te L schele- karolusgulden te xl schele - ende ander ghelt ten advenante - hierinnen verbonden byden voornoemde Jacob ende Margrieten zyn wyf – vyf ghemten lants preter een vierendeel liggende **inden Haghebaerthouck** - metter zuudzyde landhst der grooter straten - twesthende ande stede van Gillis voorseit - de noorzyde an talndt van Jacob de Berch
Actum den xxvj in lauwe xvc xlvj
Present scepenen Schrolinck - Hazebaert - Rooden - Pieren ende Diedeman

26 januari 1546 – Daniel Canin geeft een lening aan Sale de Berch en Lauwerensen - SAP 394 - Folio 102 verso

Den zelven Daniel – *Canin* - heeft ghecocht jehens **Sale de Berch ende Lauwerensen** zyn wyf - de somme van cij pond parisis sjaers erfvelicken renten - den penning xvj – omme de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte - danof het eerste jaer vallen zal den xvvj in lauwe xvc xlvj tich - te lossene de selven renten met karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers te iiij schele ende ander ghelt ten advenante hierinne vebonden byden voorseide Sael ende Lauwersen zyn wyf – vyf ghemeten ende een lynen lants liggende in drien parsselen **inden Lyssenthouck** ten weetene eerst vy lynene x roeden metter oosthende ande hofsede van daeldinghen van Jacob vander Doenen - metter westhende an tlandt van Wille mde Brauwere
Item noch ij lynen xxij roden metter oostzyde an tlandt vande kinderen van Jan de Brauwere - de westzyde an tlandt vande kerke van onse Vrouwe - tnoorthende inde beke - het derden ix vierndeel den noortzyde an tlandt van Mahieu de Groote - toosthende opde straten - twesthende anden kinderen van Jan de Brauwere
Actum den xxvj in lauwen xvc xlv tich
Present scepenen Schrolinck - Hazebaert - Roden - Pieren ende Diedeman

22 januari 1546 – Daniel Canin geeft een lening aan Sanders de Berch en Colyne - SAP 394 - Folio 103

Daniel Canin heeft ghecocht jehens **Sanders de Berch ende Colyne** zyn wyf - xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente - den penninck zesthiene – omme de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte - danof het eerste jaer ende payment vallen ende veschinen zal den xxvij in lauwe xvc xlvj tich - te lossene den zelven rente met philispgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers te iiij chele ende ander ghelt ten advenante -

hierinnen verbonden byden voornoemde Sanders ende Colyne zyn wyf
eerst onderhalf hgemet landts inde stede daer hy nu woonachtich es ligghende in de

Haeghebaerthouck

Item noch vij vierendeel inden **Lysenthouck** metter oosthedne an tlandt van Jacob Lodicken -
noortzyde an meester Ghilen de Huerteren - de zuudtzyde ande kinderen van Malen de Grootte
- twestende op de beken

Item noch een ghemet inde selven houck metter oostende an tlandt van Jacob Lodick voorseid
- de noortzyde up tlandt van Willem de Berch - de zuudzyde Jan van Pottelberghen -
westhende ande mersch van Salen de Berch

Actum den xxij in lauwe xvc xlv tich

Present scepenen Willem Schrolinck - Ghilen Makeblyde - Ghilein Hazebaert - Gillis Pieren
ende Frans Diedeman

29 januari 1546 – De dismeester van Sint-Berten geven een lening aan Malen vander Maerle en Lauwyse - SAP 394 - Folio 103 verso
--

Dischmeesters van Sinte Berten hebben ghecocht jehens **Malen vander Maerle ende
Lauwyse** zyn wyf -

de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente - den penninc xvj –
omme de somme van viij pond vlaemscher munte -

danof het eersen jaer ende payment vallen ende verschynen zal den xxix in lauwe xvc xlvj
tich -

te lossene met philipsgulden te L schele- karolus gulden te xl schele - dobbel stuvers te iiij
schele ende ander ghelt ten advenante -

hierinnen verbonden byden voorseide Malen ende Lowyese zyn wyf

deen helft van vij lynen iiij xx vier roeden lants ligghende inden **Oosthouck**

- doosthaghen mede gaende - commende an telst van Matthys de Nuwelaere - de noortzyde an
tlandt van Ghilen Kesteman - dat den selven Ghilen in huere houdt -

ende in breeder verzekerhede zo verbindt **Jacob vande Maerle ende Magdaleene** zyn wyf
dander helft van de voornoemd vij lynen iiij xx iiij roeden inden voornoemde rente

Item noch verbindt den voornoemde Malen ende zyn wyf inde voorscreven rente iij

vierendeel preter xvij roeden elstlants - erfven ende cathelen inde **Hamhouck** doostzyde an
telst van Jan Baert - tnoorthende ande elst van de kerke van Sint Jan- de westzyde ant elst van

de heeren ghenamt **den Sueren Driesch**

Actum den xxix in lauwe xvc xlv tich

Present scepenen Schrolinck - Makeblide - Roode - Diedeman ende Simpol

30 januari 1546 – Andries de Corte oudt Clays Fobert kosteloos en schadeloos - SAP 394 - Folio 103 verso

Andries de Corten belooft voor kuerheers vande stede van Poperinghen **Willem de**

Reckemaeker ende Jan Witz al wettelick ten garanderen ende indempneren - te houdenen
costeloos ende scadeloos - te weeten van **Clays Fobert**

ende dat van alzulcke boortocht also door den voornoemde Andries hem gheconstitueert ten
betaelen seven ponden ende by seven jaeren telcken jaeren xij pond parisis danof het eersren
jaer vallen zal te baefmessen in tjaer xvc xlvj tich ende also voort van jaere ten jaeren van
paymenten te paymenten -

totter vuller betalinghe ende in versekerthede vande voorseide Willem zo verbindt daerinnen de voorschreven Andries de drien delen van een lynen lants **hommelhof** zynde - liggende an **tHellenstraetjen** jehens over Frans Bollaert - **twelcken een driehoucken is**
Actum den xxx en in lauwe xvc vyfenveertich

8 februari 1546 – Jacop Lodyck geeft een lening aan Gillis van Bethalem en Calleken - SAP 394 - Folio 103bis

Jacop Lodyck heeft ghecocht jehens **Gillis van Bethalem ende Calleken** zyn wyf - de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van ij grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen ende verschinen zal den viij in sporcle xvc xlvj - te lossene de zelve rente met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele tstick ofte ander ghelt ten advenante - hierinne verbonden byden voornoemde Chrispiaen ij ghemeten lands ende xxxj roeden inde **Wipperhouck** - met cathelen - toosthende op de straete - twesthende inde beke - tnoortzyde an tlandt van hun comparanten – ghelast de selve met vj bunderen eyvene hofmate sjaers
Actum den viij in sporcle xvc xlv
Present scepenen Willem Schrolinck - Ghilen Makeblyde - Ghilen Hazebaert - meester Chrispiaen de Roo - Gillis van Simpol

9 februari 1546 De weduwe van Willem Serjanssuene geeft een lening aan de gilde van de Cruusbroeders - SAP 394 - Folio 103 bis - recto

Relicta Willem Sherjanssuene heeft ghecocht jehens **Andries Alaert - Jacob van de Solen - Jan vander Steenen ende Jan Carpentier** - als besoorghers vande ghemeene goeden ende buersen vande ghilde ende camer van retoricken cruusbroers **lichtgheladen** - de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente - den penninck xvj – omme de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte - danof het eerse jaer ende payment vallen zal den ix in sporcle xvc xlvj tich - te lossenen met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers iijj schele ende ander ghelt ten advenante - hierinne verbonden byden voornoemde besoorghers een huus erfven ende catheilen staende **op doude maert ghe-naemt den ghulden Hoorne** daer Frans Hau nu wonende es - metter oostzyde an thuus van Gillis Clays - de westzyde ende tnoorhende an derfven an Ghilen Sherjanssuene
Actum den ix in sporcle xvc vyfenveertich
Present scepenen Willem Schrolinck - Ghilen Hazebaert - meester Frans de Roo - Gillis Pieren ende Frans Diedeman

9 februari 1546 – De weduwe van Willem Sherjanssuene geeft een lening aan Gillis de Roo en Marie - SAP 394 - Folio 103 bis verso

Relicta Willem Sherjanssuene heeft ghecocht jehens **Gillis de Roo ende Marie** zyn wyf - de somme van vj pond parisis sjaers - erfvelicke losrente – den penninck xvj – omme de somme van acht ponden grooten vlaemsscher munte - danof het eerste jaer ende payment vallen zal den ix in sporcle xvc xlvj tich

te lossene met philisgulden te L schele - dobbel stuvers te iij schele tstick ende ander ghelt ten advenante -

hierinnen verbonden by de voornoemde Gillis en Marie zyn wyf een stede, erfven ende catheilen ligghende inden **Hamhouck** daer hy Gillis nu woonende es - groot xv ghemeten lants of daer ontrent - danof datter vyf lynen zyn dan nieuwers in ghelast en zyn - ligghende de zelven stede metter zuudtzyde an de stede van Alaert de Puyt ende Andries Gillis ende metter westhende upde **Crombickstraeten** – ghelast de xij ghemeten in iij pond parisis sjaers - den penninck xvj
Actum den is in sporele xvc xlvj tich
Present scepenen Schrolinck - Hazebaert - Roode - Pieren ende Diedeman

15 januari 1546 – Frans de Berch krijgt een lening van de kinderen van Robaert vander Haeghen - SAP 394 - Folio 103 bis verso

Frans de Berch kendt vercocht hebbende de voochden vande kinderen van Robaert vander Haeghen danof vraemvoocht es Frans Moenaert de somme van *niet ingevuld* - ponden parisis - den penning sesthiene – omme de somme van zeven ponden grooten indien Boy den Cock inden selven rente nyet gherecht en es ende indien hy voor zyn poorten in een pond grooten gherecht es - zo en zoudet maer bedraghen zes ponden grooten hemliedder ghegheven in testamente by Christine de weede van Jacob vander Doenen danof het eerste jaer vallen zal den xxx ste in lauwe xvc xlvj ich
ten lossenen met philisgulden te L schele - dobbel stuvers te iij schele ende ander ghelt ten advenante belovende byden selve Frans de voorseide rente te hypotequeren binnen drie jaeren of de principaale penninghen up te legghen hier vooren zyn boorghen - elc voor andeen en een voor al - Jan den Berch den ouden ende Baudewyn
Actum den xv in lauwe xvc xlv tich
Present schepenen Willem Schrolinck ende Ghilen Makeblide

15 februari 1546 – Pieter de Brievere geeft een lening aan Anthonis en Colyne - SAP 104 - Folio 104

Pieter de Brievere heeft ghecocht jehens **Anthonis** ... *niet leesbaar* - ende **Colyne** zyn wyf de somme van xij pond parisis erfvelicke losrente omme de somme van xvj pond vlaemsscher munte - danof het eerse jaer ende payment vallen zal den xv in sporele xvc xlv tich te lossene de zelve rente met philisgulden te L schele ende ander ghelt ten advenante - hierinnen verbonden byden voornoemde Anthonis ende Colyne zyn wyf twee ghemeten say lants ligghende in **de Lyssenthouck** - twesthende op de beke - toosthende an tlandt van relicta Nicasen Pieren - de noortzyde an **Sint Anna Gilde tonser vrouwen**
Item noch een wuenhuus ende schuere stallen en alle de draghende ende upgaende boomen - groene end droghe cathelen staende up derfve van Willem van Nicasen Pieren daer hy Anthuenis nu woonende es - ligghende inde **Haeghebaerthouck**
Actum den xv de in sporele xvc xlv tich
Present scepenen Willem Schrolinck - Ghilen Makeblide - Gillis Hazebaert - meester Christiaen Deroo - Gillis Pieren ende Frans Diedeman

16 februari 1546 – Samuel Canin geeft een lening aan Christiaen Venoot en Magdaleene - SAP 394 - Folio 104

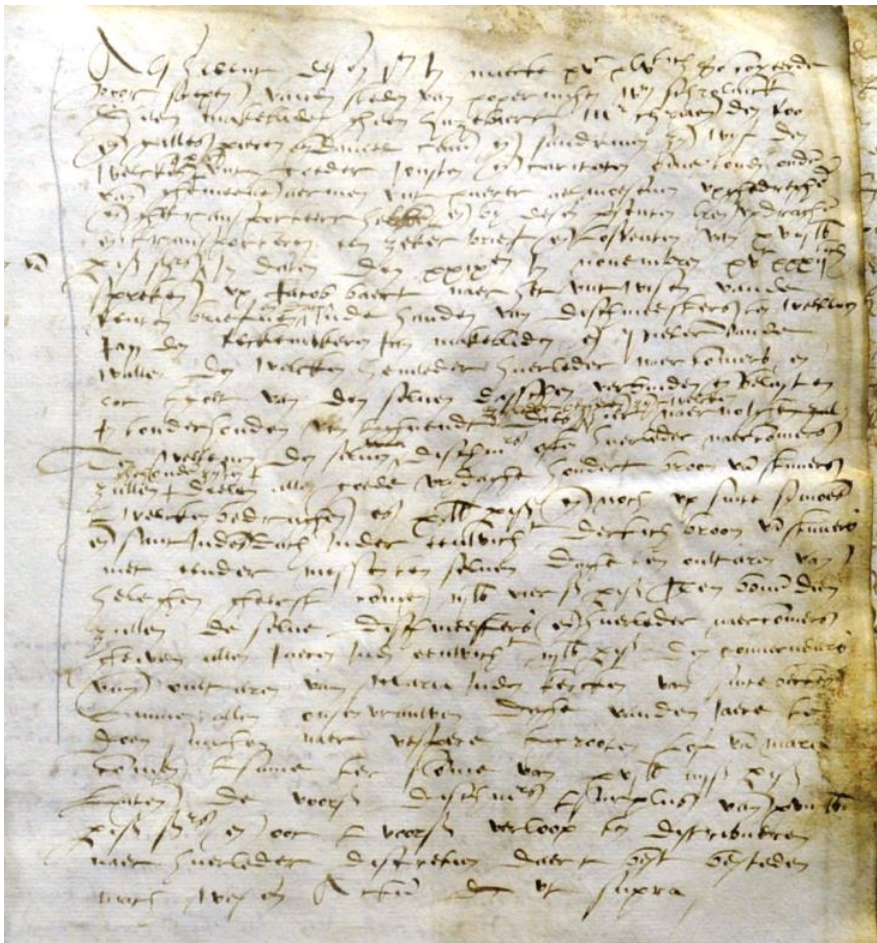
Samuel Canin heeft ghecocht jehens **Christiaen Venoot ende Magdaleene** zyn wyf de somme van xij pond parisis sjaers - den penning xvj – omme de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte – danof het eerste jaer vallen zal de xvj in sporcle xvc xv tich - te lossene met philispgulden te L schele - karolusgulden te xl schele ende ander ghelt ten advenante - hierinnen verbonden by den voornoemde Christiaen ende Magdaleene zyn wyf tween ghemeten preter een vierendeel zailandts - ligghende in twee parseelen inde **Wipperhouck** danof het een parseel groot een ghemet ligghende voor de dam van Christiaen voorseid - streckende zuidt ende noort - tnoorthende van de wedewe van Cornelis Vuten Dale - de westzyde an derfven van de voroseide Christiaen ende Chrsitiaen de Berch filius Jacobs - tander parcheel groot een ghemet preter een vierendeel streckende zuudt ende noort - tnoorthende up **de martwech** - de westzyde ende zuudthende anden wede van Cornelis Vutendale ende in breeder verzeckerhede zo verbindt Clays van Eenoden ende Marie zyn wyf twee ghemeten ende een vierendeel lants ligghende inde selven houck – streckende zuudt end enoort - doostzyde jehens derve van de kinderen van Malen Maselis - de westzyd an derve van d voorseide Chrisiaen
Actum den xvj in sporcle xvc xlv tich
Present scepenen Schrolink - Makeblide - Haebaert - Rooden ende Pieren

10 februari 1646 – Willem de Wale garandeert Jacob Ledick - SAP 394 - Folio 104 verso

Willem de Wale kendt voor kuerheers vander stede van Poperinghe wel ende duechdelick te garanderen **Jacob Ledick** voor de somme van veertich ponden parisis dien hy Jacob vut zynde naeme belooft heeft te betalen Jeroom Bavelaeren van zeker apointement tusschen hem Jeroom ende Willem ghemaekt verbindende te versekerhtede daer innen een huus, erfven ende catheilen staende up **den Overdam** jehens over **Onse Vrouwen Cruuse** tusschen den huuse van Jacob Sherjanssuene ende den huuse van Christiaen Pintefloer
Actum den x in sporcle xvc vyfenveerich
Present scepenen Willem de reckemaker ende Jan Wits

20 februari 1546 - Ghilen Stalin geeft een lening aan Jan van Blues en Kristine - SAP 394 - Folio 104 verso

Ghilen Stalin doude heeft ghecocht jehens **Jan van Blues ende Kristine** zyn wyf de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicken losrente omme de somme van zestiene ponden grooten vlaemsscher munte – den penning zestiene - danof het eerste jaer ende payement vallen zal den xxste in sporcle xvc xlvj tich - te lossene ten twee payement met philispgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel stovers en iiij schele ende ander ghelt ten advenante - hierinnen verbonden byde voornoemde - Jan ende Kerstine zyn wyf – drie ghemeten lants **inden Helhouck ghenaeamt tcleyn elst** - doostzyde an telst van de kercke van onser vrouwe - tnoorthende an telst vande kinderren van Jooris Canin ende noch een huus, stallen up derfven vande kercken van Sinte Bertens daer hy Jan nu wonende es metter oostzyde an straetjen ende de westzyde an thuus van Everaert van Nymeghen

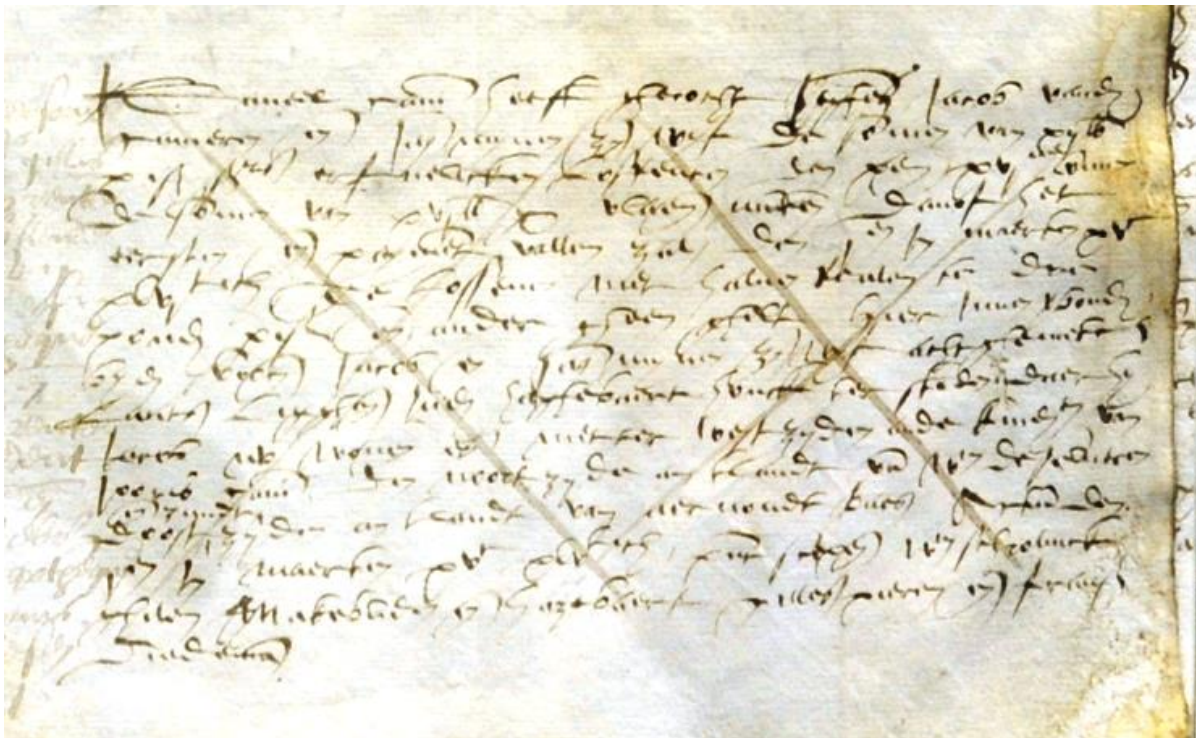

Als hedent desen V-de
in maerte xvc xlv tich
so compareerde voor
scepenen vande stede
van Poperinghe Willem
Schrolinck - Ghilen
Makeblide - Ghilen
Hazebaert - meester
Christiaan de Roo ende
Gillis Pieren –
**Daneel Canin en
Sandrine zyn wyf -**
de welcke comparanten
vut goeder jonste ende
caritaten omme
tonderhouden vande
ghemeene aermen vut
puerer aelmoesen –
upghedreghen ende
ghetransporteert
hebben
ende by desen
presenten letteren -
updraghende ende
transporteren een zeker

brief ende losrente van xvij pond parisis sjaers
in daten den xxix in novembre in xvc xxxij – 1532 -
sprekende up Jacop Baert naer het vutwisen vande rentebriefven ende dat inde handen van
dischmeesters - te weeten Jan de Reckemaeker - Jan Makeblide ende Pieter vander Wallen –
de welcken hemlieden - huerlieder naercommers ende ooctgoet van den selven dasschen
verbinden ende belasten in tonderhouden van tghuendt dies zylieder begheren zyn
twelcken hier naervolght
te weten de selven dichmeester ofte huerlieder naercommers zullen ghehouden zyn ten
deelen alle goede vrydaghe hondert broon van stovers twelcken bedraghende es x pond parisis
ende noch up Sinte Simons ende Sint Judasdach - 28ste oktober - inder eeuwigheit dertich
broon van stovers met eender messen – mis - ten selven daghe ten oultaren van de helighen
gheest commende iij pond vier scheleparisis
Item bovendien zullen dezelve dischmeesters ende huerlieder naercommers gheven allen
jaeren inde eeuwycheit iij pond parisis aan de gouverneurs vande oultaren van Maria inden
kercken van Sinte Berten omme allen onsenvrouwen daghe vanden jaere te doen singhen naer
vesperen 'tgrooten lof van Maria' commende tsamen ter somme van xvij pond iij schele
parisis -
laetende de voorseide dischmeesters tsurplus vande xvij pond parisis sjaers ende ooc
tvorseide verloop ten distribueren naer huerlieder discretie daer tbest besteden mach wesen
Actum ut supra

1 maart 1546 – Daniel Canin geeft een lening aan Jacob van de Cammeren en Jacquemyne -
SAP 394 - Folio 105

Daniel Canin heeft gecocht jehens **Jacob vande Cammeren ende Jacquemynen** zyn wyf
- de somme van xij pond parisis sja'rs erfvelicken losrente - den penninck xvj –
omme de somme van xvj pond parisis vlaermsscher munte -
danof het eersten jaer ende payment vallen zal den jsten in maerte xvc xlvj tih
te losene met halven realen ten drie ponden parisis ende anders gheen ghelt -
hierinne verbonden byden voornoemde Jacob ende Jacqmynen zyn wyf –
acht ghemeten lants liggheende inden **Haghebaerthouck** ter steden daer hy Jacob
nu woonende es -
metter westzyde ande kinderen van Jooris Canin - de noortzyde an tlandt van Willem de
Selvere- d'oostzyde an tlandt van Aernoudt Baes
Actum den jste in maerte xvc xlv tich
Present scpenen Willem Schrolinck - Ghilein Makeblide - ende Hazebaert - Gillis Pieren ende
Frans Diedeman

8 maart 1546 – Kaentjen Liebaert geeft een lening aan Jooris Lauwereins en Janeken - - SAP 394 - Folio 105 verso

De voochden van de kinder van **Jacob Liebaert**; **Kaentjen** hebben ghecocht jehens **Jooris Lauwereins ende Janeken** zyn wyf
de somme van vj pond parisis erfvelicke losrente - de penning xvj -
omme de somme van acht ponden grooten vlaemsscher munte
danof het eerste jaer ende payment vallen ende verschinen zal den viij in maerte xvc
zesenveertich -
te lossene de selve rente met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele ende ander
ghelt ten advenante -
hierinne verbonden biden voornoemde Jooris ende Janeken zyn wyf -
drien ghemeten landts ter hofstede daer hy Jooris nu woonende es - ligghe inde
Lyssenthouck - doostzyde an erfve van Dieric Vanderdoene - de westzyde ande kinderen van
Gillis Ellebout - de zuudtzyde an tlandt van de kinderen van Jan Dobbelen
Item noch een ghemet landts inden selven houck - streckende anden **Dasdreve - up de
Moordenaerswal** - doostzyde an tlandt van de voornoemde Vander Doene - tzuudthende
in twaterloop an tlandt van meester Ghilein de Huertere
Actum den viij in maerte xvc xlv tich
Present scepenen Scrolinck - Rooden - Pieren - Diedeman ende Simpol

26 maart 1546 – Willem vander Schooren geeft een lening aan Christiaen May en Janneken -
SAP 394 - Folio 105 verso

Willem vander Schoren heeft ghecocht jehens **Christiaen May ende Janneken** zyn wyf
de somme van vj pond parisis erfvelicken losrente - den penninck xvj -
omme de somm vvan viij pond grooten vlaemsscher munte - danof het eersten jaer ende
payment vallen ende verschynen zal den xxvj in maerte xv xlvj –
te lossene met philipsgulden te l schele - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers
te iiij schele tstick ende ander ghelt ten advenante -
hierinnen verbonden byden voornoemde Christiaen ende Janneken zyn wyf vier ghemeten
lants ligghe inde **Eeckhouck** - tnoorthende up telst van meester Hydrop Penninghbroot -
tzuuthende up tlandt van Gillis de Roo ende doostzyde an tlandt van Jan van Bambeken -
twelcken Ghilen Vitsen in hueren heeft
Actum den xxvj in maerte xvc vyf en veertich
present scepenen Schrolinck - Makeblide - Rooden - Pieren - Diedeman ende Simpol

26 maart 1546 – Jan Buuck geeft een lening aan Christiaen Baes en Mayken - SAP394 - folio
106

Jan Buuck heeft ghecocht jehens **Christiaen Baes ende Mayken** zyn wyf
de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicken losrente - de penninck xvj -
omme de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte -
danof het eerste jaer ende payment vallen zal den xxvj in maerte xvc xlvj tich -
te lossene met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers te iiij
schele ende ander ghelt ten advenante
hierinne verbonden biden voorschreven Christiaen ende Maiken zyn wyf –
de helft van iiij ghemeten en half lants op daer ontrent ligghe inde Haghebaerthouck -
streckende oost ende west - metter oosthede op **tLissecatstraetjen** - metter noortzyde an

tlandt van Ancheel Kesteloot - de zuudtzyde an thof van Jooris van Betlehem - twesthende an daeldinghen an Gheeraert Doon- ghemeene met Kaerles Roels

Item noch de helft van een ghemet lants of daerontrent - den hoop liggende inden

Schoudemonthouck **in 't Wapelghat - tusschen de beke ende den steenweghe** - metter oostzyde an tlandt van Ghelen Moenaert

Item noch de helft van een ghemet xij roeden lants inden Hagheberthouck metter oostzyde ende tzuudhende ande landen vande kinderen van Christiaen Ghues

Actum den xxvj in maerte xvc xlv tich

Present schepenen Makeblyde - Hazebaert - Roode - Diedeman ende Simpol

1 april 1546 – Jan de Brouckere geeft een lening aan Clais de Landsheere en Jacquemyne - SAP 394 - Folio 106
--

Jan den Brouckere als voocht vande kinderen van **Goris de Ricken**

heeft ghecocht jehens **Clais de Landsheere ende Jacquemyne** zyn wyf

de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente – den pening xvj -

omme de somme van acht ponden grooten vlaemsscher punte - te lossene den selve rente met philipsgulden te L shele - karolusgulden te xl schele – dobbel stuvers te iiij schele ende ander ghelt ten advenante

hierinne verbonden byden voornoemde Clais ende Jacquymynen zyn wyf

een huus erfven ende cathelen staende jehens over **den Beestenmaert**

daer hy Clais nu in wonende es - ghenamt **de Croone**

metter westzyde an huus ende erfven van relicta Clais Scherrier - de westzyde an **den**

cleenen Croone

Actum den jste in april xvc vyf enveertich voor paesschent

Present scepenen Schrolinck - Makeblide - Hazebert - Roode - Pieren ende Simpol

3 april 1546 – Chrispiaen May geeft een lening aan Frans Coppen - - SAP 394 - Folio 106 verso

Christiaen May, bailliu, heift ghecocht jehens **Frans Coppen**

de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente

ende dat omme de somme van viij pond grooten danof teerste jaer vallen zal van heden een jaer den derden in april xvc xlvj eerstcommende -

te lossene met philipsgulden te L schele stick - of ander ghelt ten advenante -

hierinne verbonden een gherlandts liggende inde **Haghebaerthouck** mette noortzyde an

tlandt van Chrispiaen de Grootte – twesthende op de hofstede van Boudewyn de Scryde -

toosthende an tlandt van relicta Willem de Snepere -

Noch ij vierendeel lants inden zelven houck - de westzyde ant tlandt van Baudewyn Waels -

de oostzyde an tlandt van de kinderen van Joris vande Werfve - tnoorthende an de vaeder van Willem de Snepe

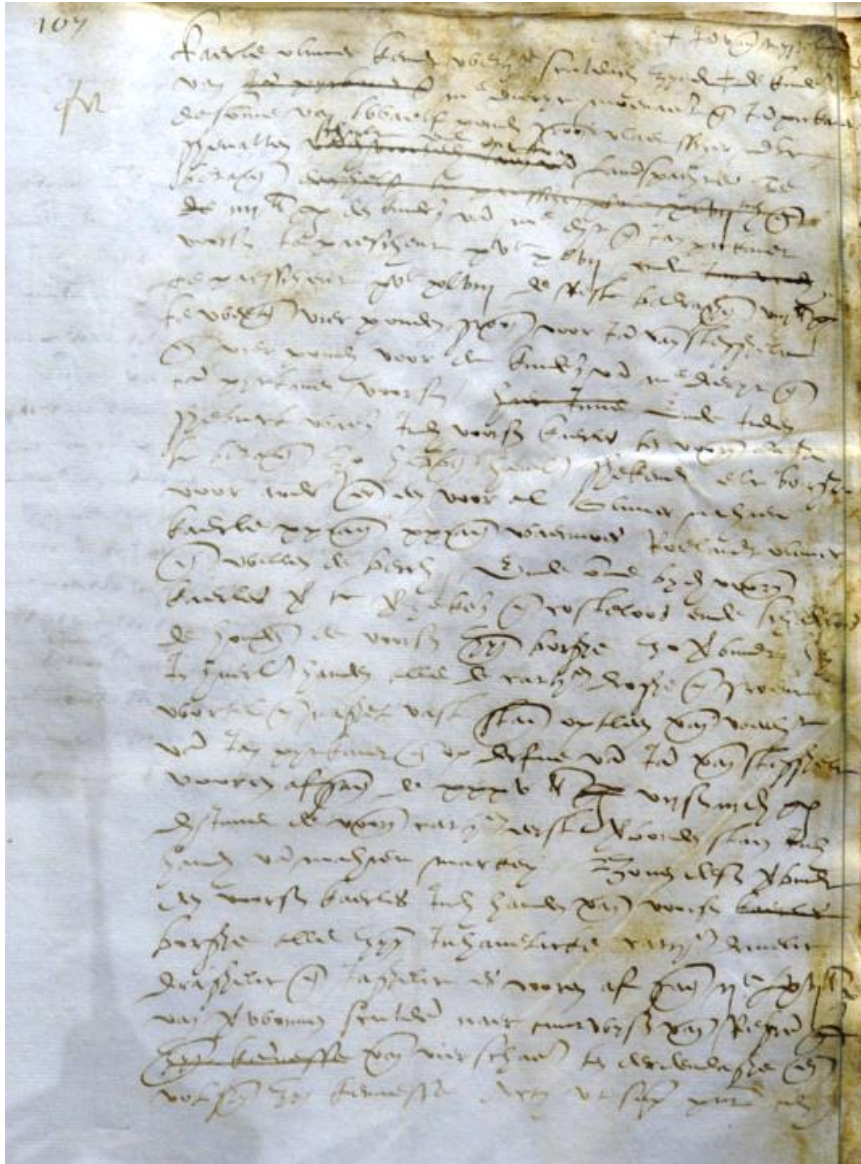
Actum de iij in april xvc xlv tich voor paesschen

Present scepenen Scrolinck - Makeblyde - Haezebaert - Roode ende Pieren

SAP 394 - Folio 106 verso

Compareerden voor ons in camer **Mahieu Markey ende Kaerle Olivier** aldaer de
 voornoemde Mahieu Markey bekendt heift end als borghe wettelyck beloofd ende ghenomen
 heift te betalen over den voorseide Kaerles goede ende loyalen schulden ende onvergholden -
 de somme van xxxv pond xj schele iij deniers grooten
 te weten Olivier Mahie als borch omme tweese ghelt van Jacxken de jonghste vyn van
 Lauwyck Kieken – xv pond vij schele iij deniers grooten Jan vande Stegghele – de somme
 van iiij pond grooten ende an hem zelve de reste – makende tsamen de somme als boven –
 hierinne verbonden byden voornoemde Kaerle alle de catheilen – groene ende droghe staende
 op tlandt vande weede van Jan Pickavet ende op derve van Jan vande Stegghele - liggende
 inde Meessenstraete als een huus, schuere, waghencodt en hommeltete ende alle groene
 cathelenghereserveert die dhoirs ende daelinghen van Jan Pickavet toebehooren
 Actum den xiiij in april xvc xlv voor paesschent
 Present Brievere ende Reckemaeker

14 april 1546 – Karle Olivier heeft schulden - SAP 394 – Folio 107

Kaerle Olivier kent wettelick sculdich zynde **Jan van Stegghelen ende de kinder van meester Dieryc Moeraert ende Jan Pickavet** de somme van twaelf ponden grooten vlaemsscher munte – ghevallen landspachte - te betalen iij pond grooten de kinde van meester Dieryc ende Jan Pickavet voirschreven te paesschent xvc xlvij ende te paesschent xvc xlviij - de reste bedraghende viij pond groten - te weeten vier ponden grooten voor Jan vande Stegghelen ende vier ponden voor de kinderen van meester Dieryc ende Jan Pyckavet voorseit ende indien in gebreck waere den voorseide Kaerle te voornoemde date te betalen – zo hebben hemlieden ghekend - elc borghe voor ander ende een voor al - Olivier Mahieu -

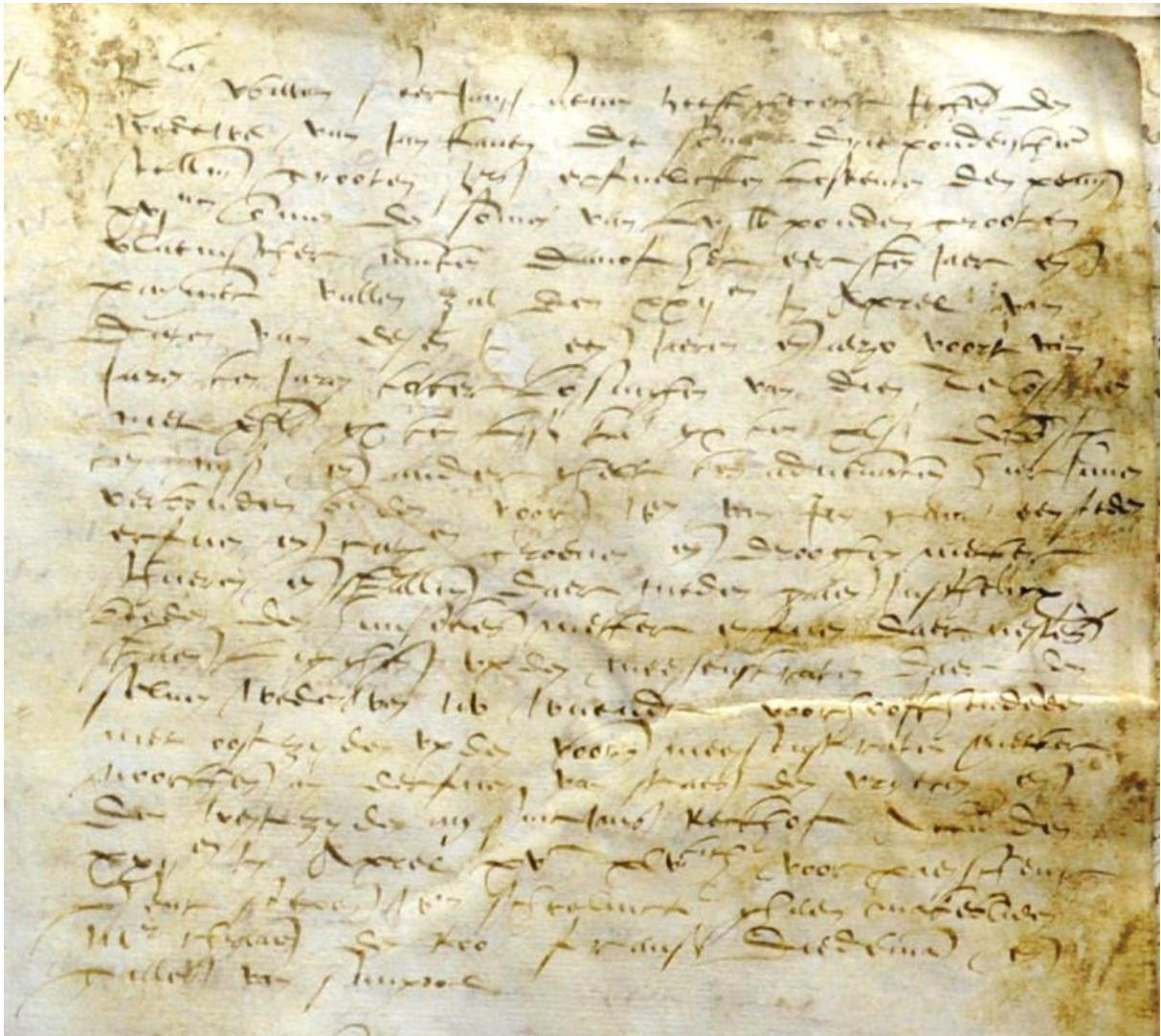
Kieken Chrispiaan - Chrispiaan Waermoes - Roelandt Olivier ende Willem de Berch Ende omme byden voornoemde Kaerle te verzecken ende costeloos ende schadeloos te houden de voorseide zynen borghe – zo verbindt hy in huerlieden ahnden alle de cathelen – droghe ende groene – wertel ende naghelvast staende staende **op tleen vande weedewe van Jan Pyckavet** ende op erfve van Jan vander Stegghelen voornoemd - afgaende de xxxv pond vij schele iij deniers grooten daerinne de voornoemde catehelen eerst verbonden staen inde handen van Mahieu Maerkey –

Zo met desen verbindt de voorseide Kaerle inde handen vande voorschreven borghe alle zyn inhavelicke catheilen - drivelic, draghelic ende jaghelic – es vooren af gaende ijc lxvj pond van verwonnen schulden naer vutwysen vande register van de vierschaere ten derden deaghe ende volghende zyn kennesse Actum ut surpra – present scepenen

Als hedent zo heift Kaerle
 Oliver wettelick ghestelt ende
 verbonden inde handen van ...
 Te weten Mahieu Maerkey iiij
 xx – 80 – – Jan de
 Reckemaeker lxiiij – 43 - pond
 iiij schele parisis – Dyerick
 vande Doene xxx pond – 30 -
 – Jacop van Burgues doude
 xxiiij parisis – 24 - Boudewyn
 Waels xxj pond – 21 - Pieter
 de Gay als voocht xvj – 16 -
 pond xiiij schele – Pieter
 Ayeul ix pond iiij schele vj
 deniers – Relicta Willem de
 Snepe x pond parisis – Mahieu
 Ayeul iiij pond parisis –
 Bertelyne Boeye vj pond iiij
 schele vj deniers parisis –
**den gheheelen ploc van alle
 de hommele** die den
 voornoemde Kaerles alsnu in
 derde - de aarde - heift
 staende op alle zyn huerlanden
 van desen loopende jaere ende
 eersten plocke metgaders alle
 de **hommelpersen** daerop
 staende ende alle de havelicke
 catheilen dryvelic – draghelic
 ende jaghelic wesende – te
 weeten iiij koeien – 1 gryse –
 een wampele ende twee brune
 – noch een gryse ende een brun
 calf – twee zwynen – 1 zueghe
 ende een barch – noch eenen
 bayden ruun ende voorts
 d’inhavelicke huuscatheilen
 ende ander naer tuvtwysen
 vande register van de
 vierschaere ten derden daghe

daer de zelve al ghespeciift staen int langhe.
 Actum den xiiij in april xvc xlv voor paesschen
 Present Bruene ende Reckemaker

22 april 1546 – De weduwe Willem Sjerjanssuene geeft een lening aan de weduwe van Jan Kanern - SAP 394 – Folio 108

Relicta Willem Sherjanssuene heeft ghecocht jehens **de wedewe van Jan Kanen** de somme van drye ponden thien schellinghen grooten sjaers erfvelicke losrente - den penninck xvj – omme de somme van lvj pond grooten vlaemsscher munte – danof het eerste jaer ende payment vallen zal den xxij in april van daten van desen in een jaeren ende also voort van jaeren ten jaeren totter losinghe van dien – te lossene met philipsgulden ten L schele – karolusgulden te xl schele – dobbel stuvers ten iiij schele ende ander ghelt ten advenante – hierinnen verbonden byden voorseide wedewe van Jan Canen een stede, erven ende catheilen, groene ende droghe - metten schueren ende stallinghen daer mede gaende – inschelicx beede de huusekens metter erven daer neffens staende jehens op den **Meessenstraete** daer den selven wedewe nu wuendt – voorhoofshende de noorthende an derfve van Staes den Vrydere ende de westzyde an t**Sint Jans Reckhof** Actum den xxj in april xvc xlv tich voor paesschent Present scepenen Willem Schrolinck – Ghelen Makeblide – meester Christiaen de Roo – Frans Diedeman ende Gilles van Simpol

7 mei 1546 – De weduwe Staessen geeft een lening aan Lauwers Pulgrem en Sybille - SAP 394 – Folio 108

Relicta Christiaen Staessen heift ghecocht jehens **Lauwers Pylgrem ende Sybille** zyn huusvrauwe

de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente

ende dat omme de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte

danof teerste jaer vallen zal den vij in meye xvc xlvij –

te lossene met philipsgulden te L schele – karolusgulden te xl schele – ofte ander ghelt ten advenante

hierinne verbonden byden voorschreven comparanten een hofstede ghe-naemt **Belye**

Ryckaershofstede - groot van lande iijj ghemeten preter een vierendeel of daerontrent

ligghende inden Hipshouck ende inde Schoudemont

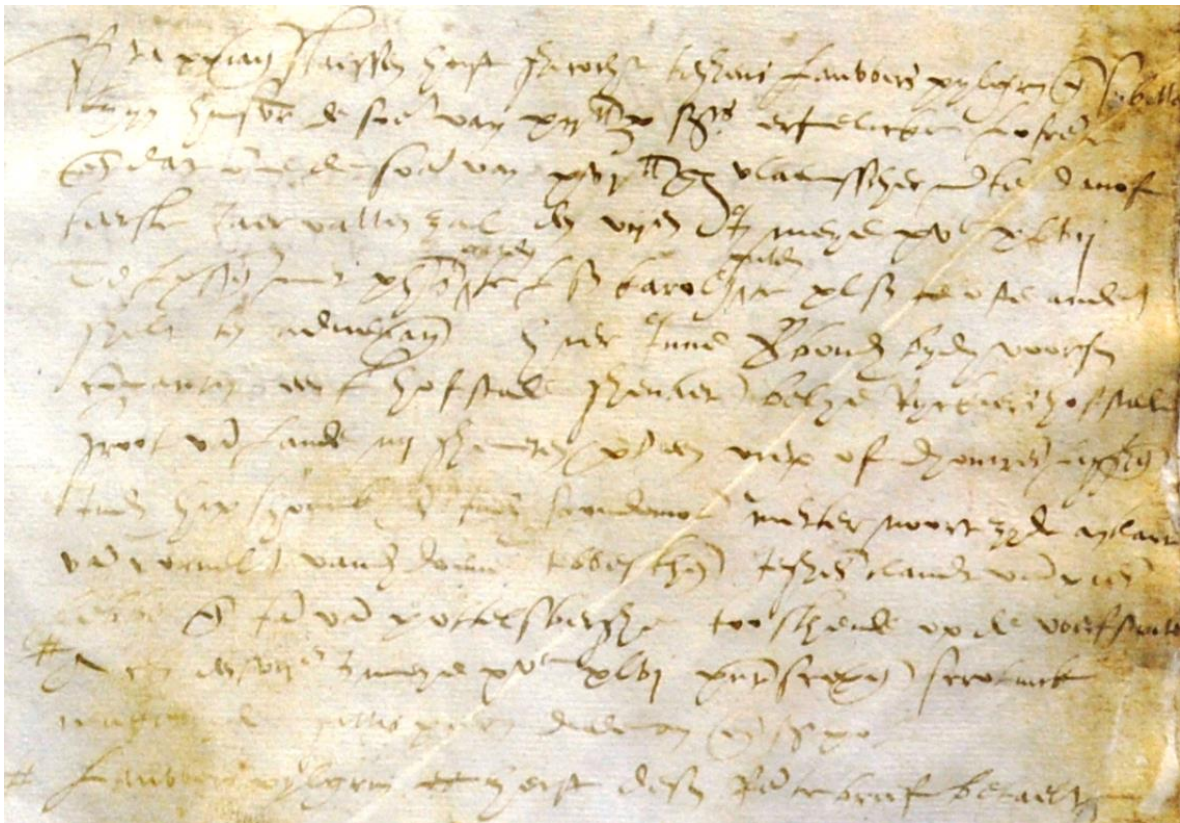
metter noortzyde an tlant van Cornelis Vander Doene – tswesthende jehens tlandt van Pieter

Lebbe ende Jan van Pottelberghe – toosthende opde Werfstraete

Actum den vij in meye xvc xlvj

Present schepenen Scrolinck – Makeblide – Gillis Pieren – Diedeman

Lauys Pylgrem heift desen rentebrief betaelt

Zie ook - 20 oktober 1561 – De Belie – de werf

20 oktober 1561 – De Belie – de Werf – Hipshoek

Henderyck Levers heift ghecocht jehens Lauwers Pilghrens ende jehens **Kathelyne** zyn wyff

een hoofstede ligghende in den Hypshouck ghe-naemt **Belie – Rickaerts hoofstede metten**

oosthende up de Werfstrate metten westhende ant lant van Jan van Pottelberghe – de zuut

zyde an de hoofstede daer Jan nu woent – de noortzyde de weduwe ende de kinders van

Cornelis vanden Doene

Omme de somme van iijxx xij grooten gheret ghelt - een karolus ghulden te godtspennyck
- xvij pond paris is voer een hoofcleet ten laste voor de blivere
Ghealmp t vort over erffe de 20ste octobris 1561

11 mei 1546 – Joos de Nuwelaeree geeft een lening aan de weduwe van Christiaen de Nuwelare - SAP 394 - Folio 108 verso

Joos de Nuwelare heeft ghecocht jehens **de wedewe van Christiaen de Nuwelare** de somme van vj pond parisis sjaers - de penning xvj – omme de somme van acht ponden grooten vlaemsscher munte - danof het eerste jaer ende payment vallen zal den xj in maye xvc xlvj tich - te lossene met philispgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers te iiij schele ende ander ghelt ten advenante hierinnen verbonden by de voorseide wedewe eerste ix vierendeel erfve ligghende inden **Oosthouck** - up doostzyde vander stede daer hy Joos de Nuwelaere nu woont - de zuudtzyde an tlandt van de wedewe Schrolinck - toosthende an Jan de Nuwelaere filius Willem - de westzyde an tlandt van Joos voorseide Actum den xj de in meye xvc xlvj tich Present scenenen Willem Schrolinck - Ghilen Makeblide - Gilen Hazebaert - Gilles Pieren - Fransch Diedeman ende Gilles van Simpol.

12 mei 1546 Roeland de Schilt krijgt een lening van de kinderen van Robert Devink - SAP 394 - folio 108 verso

Roeland de Schilt kent vercocht hebbende **de kynders van Robert Devynck** danof vramvoocht es **Thomas vande Dale** lv schele parisis sjaers losrente - den penning xvj – omme de somme van xliij pond grooten danof teerste jaer vallen al den xij in meye xvc xlvij - te lossenen met Karolusgulden te xl schele parsiis - of ander ghelt ten advenante - ende hiervooren zyn borghe - elc voor ander - Frans Pillaert doude ende Kaerle Jacobssone Actum den xij in meye xvc xlvj Present scepenen Scrolinck ende Makeblyde

13 mei 1546 – De dismeesters geven een lening aan Christiaen Cruupeland en Marie - SAP 394 - Folio 109

Dischmeesters hebben ghecocht jehens **Christiaen Cruupelandt ende Marie** zyn wyf vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente - den penninck xvj - omme de somme van acht ponden grooten vlaemsscher munte – danof het eerste jaer ende payment vallen ende verschinen zal den xiiij in meye xvc xlvij tich – te lossene de selven rente met philispgulden te L shele - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers te iiij schele ende ander ghelt ten advenante – hierinnen verbonden byden voornoemde Christiaen ende Marie zyn wyf een huus, erfve ende catheilen staende in dYperstraete streckende achter waert metter zuudtzyde an de **Meessenstraete** - doostzyde an derven van Frans de Schottere douden Item noch twee huusekens inden Hondtstaerte metter oostzyde an derfve van Jacob van Beveren - metter noorthende an derfven van daeldinghen van meester Frans van Simpol Noch onderhalf ghemet elstlands metter westzyde **op tstraetken vande Wulhulle** - metter oostzyde an elsten van Jan van Pottelberghen Actum den xiiij in meye xvc xlvj tich Present scepenen Willem Schrolinck - Ghilen Makeblide - Ghilen Haesebaert - meester Christiaen de Roode ende Frans Diedeman

19 mei 1546 – Jan de Coninck geeft een lening aan Waelran de Coninck - SAP 394 - Folio 109

Jan de Coninck filius Walins heeft ghecocht jehens **Waelran de Coninck ende Jacquemyne** zyn wyf
de somme van iij pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van vier ponden grooten vlaemsscher munte -
danof teerste jaer vallen zal den xix in meye xvc xlvij - te lossene de zelve rente met carolusgulden te xl schele stick - dobbel stuvers te iiiij schele tstick of ander ghelt ten advenante -
hier inne verbonden byden voorseide comparanten vijf lynen lants - littel min of meer inde **Edewarhouck** - doostzyde an tlandt van Jacop Lodyck - tzuuthende an tlandt van Jan Baert - de westzyde an de dreve van de kinderen van Jan Verenode - tnoorthende op dYperstraete
Actum den xix in meye xvc xlvj
Present scepenen Scrolinck - Makeblyde - Roode - Diedeman ende Simpol

20 mei 1546 – Clais de Landsheere heeft schulden - SAP 394 - Folio 109

Clais de Landsheere kendt schuldich zynde **Jacob Ledick**
de somme van ijc xxvij pond x schele parisis vlaemsscher munte
te betalen de selve somme van iijx xxvij ponc x schele parisis by zes ponden groote sjaers danof het eerste jaer ende paeiment vallen ende verschinen zal te baefmesse in tjaer xvc sesenveertich eerstcommende
ende also voort van jaere ten jaeren - van baefmesse ten baefmesse - totter vuller betalinghe ene omme tselve wel ende duechdelick te vulcommen -
zo verbindt de voorseide Clais daer innen een huus, erfve ende catehelen daer hy in wonende es ghe-naemt **de Croone**-
staende op **den Couteren** jeghensover **de Beestenaert** - metter westzyde an derfven van relictia Clais - doostzyde an Andries Alaert -
ende voorts al zyn goet - present ende toecommende
Actum den xx ste in meye xvc xlvj
Present kuerheers Willem van der Walle ende Andries Gilles

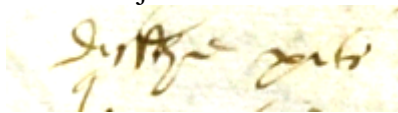
29 mei 1546 – Willem Schrolinck geeft een rente aan Frans de Nuwelare - SAP 394 - folio 110

Willem Schrolinck heeft ghecocht jehens **Frans de Nuwelare ende Franinse** zyn wyf
de somme van vierentwintich ponden parisis sjaers erfvelicke losrente - de penninck xvj - omme de somme van xxxij pond grooten vlaemsscher munte –
danof het eerste jaer ende payment vallen zal den xxix in meye xvc xlvij -
te lossene de selve rente met philipsgulden te L schele ende ander ghelt ten advenante -
hierinnen verbonden byden voorseide Frans en Fransine zyn wyf,
een hofstede erfve ende cathelen liggende in de **Edewarhouck** groot van lande - vij ghemeten of daer omtrent - metter noorthende up de **Brugghestrate** - doostzyde an tlandt van Baudewyn Waels - tzuudhende an tlandt van Jacob Sanneken - de wetzyde an tlandt van meester Adraien Makeblyde -
Item drie ghemete lants of daer omtrent liggende inden selven houck in tween sticx bezuuden de voornoemde hofstede - doostzyde an tlandt van Jacob Sanneken - de westzyde an tlandt van Frans de Schottere

Item vj ghemeten landts ofte daerontrent benoorden **de Brugghestrate** mette noorthende an tlandt van Frans de Schottere - doostzyde an tlandt vande kinderen van Willem Liebaert - de westzyde anden mersch van Frans de Nuwelaere voorseit – belast de voorseide parsselen in een losrente van iiij pond grooten sjaers sprekende op Denys den Buul danof de ij pond grooten ghelast zyn zo datter maer ij pond grooten nu vande selven brief sjaers maer resterende zyn
Actum den xxix in meye xvc xlvj
Present scepenen Scrolinck - Hazebaert - Diedeman - Simpol ende Wallen

7 juni 1546 – Kathelyne geeft een lening aan Kaerle vander Slype en Maiken - SAP 394 - Folio 110 verso

Katheline Boeye heeft ghecocht jehens **Kaerle vander Slype ende Maiken** zyn wyf de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van viiij pond grooten vlaemsscher munte - danof teerste jaer vallen zal den vij in wedemaent xvc xlvij - te lossene de zelve rente met karolusgulden de xl schele parisis - dobbel stuvers te iiij schele 'tstick of ander ghelt ten advenante - hierinne verbonden byde voorseide comparanten eerst een ghemet lands erfve ende cathelen ligghende inden **Edewaerthouck** ende de stede daer de voornoemde comparanten nu wonen - tzuuthende an tlandt van Ghilen Makeblyde ende de kinderen van Clays Loten
Item iiij lynen xxxix roeden lants inden oostbilck metter westzyde anden voorseide stede - tzuuthende op tstraetken - metter catehelen daeropstaende
Item ij ghemeten lands in twee sticken metter westzyde an tvoorseide landt – metter oostzyde an tlandt van Thomaes de Vondt
Item een ghemet preter x roeden lands metter westzyde ende tzuutzzyde -anden voorseide hofstede - de noorzzyde an tlandt van Fransoys de Schottere - Alle dese voorseide parcheelen van lande ende catehelen zyn eerst verbonden in een losrente van xij pond parisis sjars de menninck xvj - toebehoorende ande magdaleen capelle
Item noch vyf vierndeel vj roeden lands inde **Edewaerthouck** metter noorthende ande

disschepits - metter oostzyde an tlandt van Jacop Lodyc - de westzyde an tlandt van relictta Christiaen Staessen
Actum den vij in wedemaent xvc xlvj
Present scepenen Scrolinck - Makeblyde - Hazebaert - Pieren ende Diedeman

9 juni 1546 – Daneel Canin geeft een lening aan Dierc van Simpol - SAP 394 - Folio 110 bis

Daneel Canin heeft ghecocht jehens **Dieric van Simpol** - de somme van xxiiij pond parisis sjaers erfvelicke losrente - de penninck xvj - omme de somme van xxxij pond vlaemsscher munte – danof het eerst jaer ende payment vallen zal den viiij in wedemanet xvc sevenenveertich – te lossene met philipsgulden te L schele parisis - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers te iiij schele parisis tstick ende ander ghelt ten advenante - hierinnen verbonden byden voornoemde Dieric

eerst ix vierendeel lants ligghende inden **Haghebaerthouck** metter zuudzyde an tlandt van Jan de Walen - de noortzyde an tlandt van Willem de Selveren - doostzyde up

dElssenbrugghestraete

Item noch iij vierndeel xxx roeden inde selve houck metter noortzyde an tlandt van Frans Moenaert - westzyde an tlandt van Pieter Makeblide - de zuutzyde an tlandt van daeldinghen van Gilles de Paepe – de noortzyde an tlandt van Jacob Floor - de zuudzyde an tlandt van Jan Cabellieau

Item noch een ghemet x roeden in de **Helhouck** - twesthende **op het Abbeelstraetken** metter oostzyde an tlandt van Rubrecht Keseloot

Actum den viij in wedemaent xvc xlvj tich

Present scepenen Willem Schrolinck - Ghilen Makeblide - Frans Diedeman - Gilles van Simpol ende Willem vandde Walle

10 juni 1546 – Passchier Tryoen geeft een lening aan Ghilen Moenaert - SAP 394 - Folio 110 bis recto
--

Passchier Trijoen kendt vercocht hebbende **Ghilen Moenaert** als vramvoocht vande kinderen van **Jan Buuck**

de somme van vj pond parisis sjaers losrente - den penninck sestiene –

omme de sommme van acht ponden grooten vlaemsscher munte danof het eerste jaer ende payment vallen zal den xde in wedemaent xvc xlvij tich -

te lossene de selve rente met philipsgulen ten L schele parisis - karolusgulden te xl schele dobbel stuvers te iij schele ende ander ghelt ten advenante -

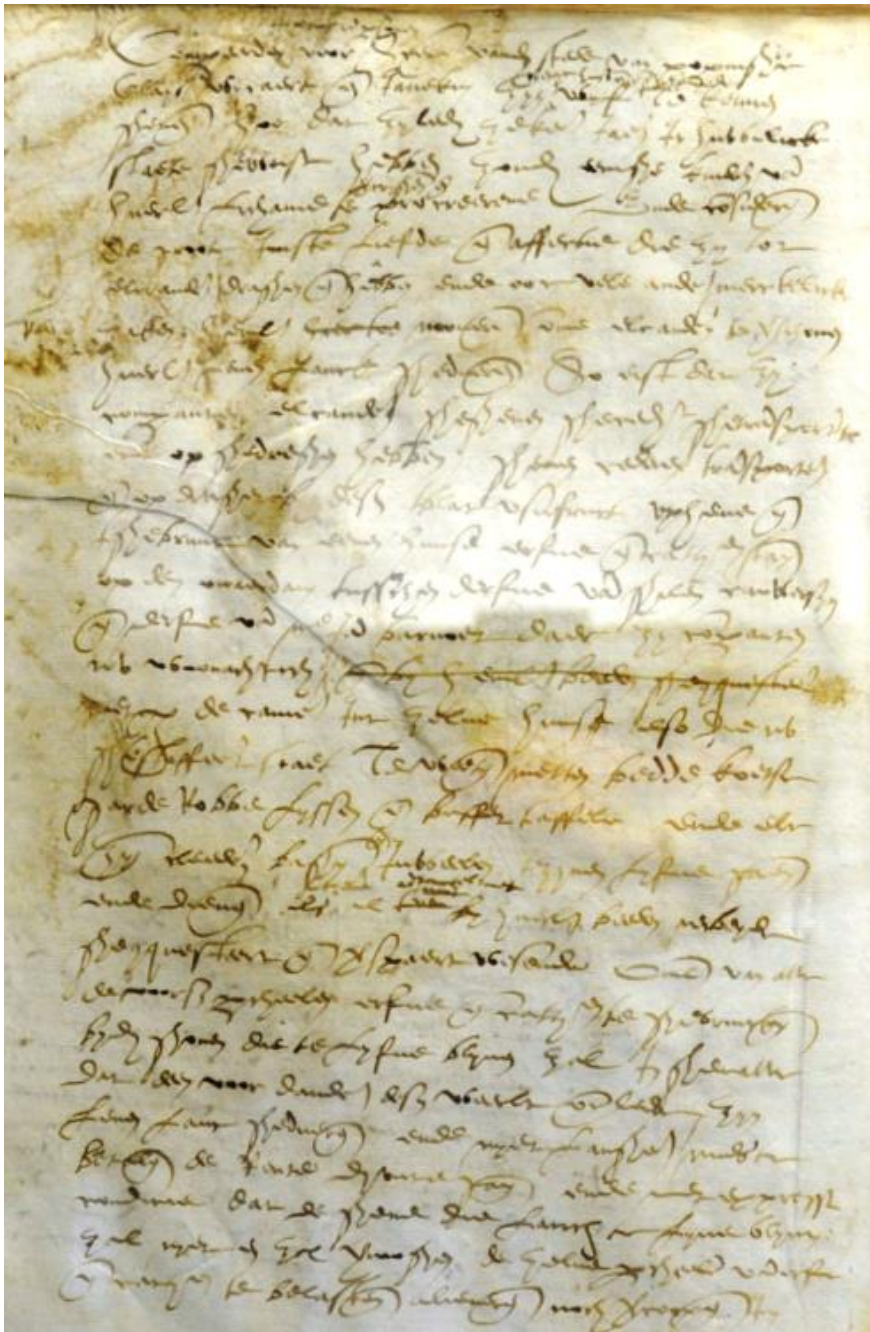
ende omme dat duechdelick te vulcommen ende vuldoen so hebben hemlieder daer vooren boorghe ghesteltende gheconstitueert Ghilen Moenaert voorseide ende Jacob Adam - elc voor anderen ende een voor al -

dies heeft de voorseide Passchier in versekerthede van zyn voornoemde boorghen verbonden zyn persoonen al zyn goet - present ende toecommende – waert ghestaen ende ghelegghen es

Actum den xde in wedemaent xlvj

Present scepenen Willem Schrolinck ende Ghilen J-Hazebaert

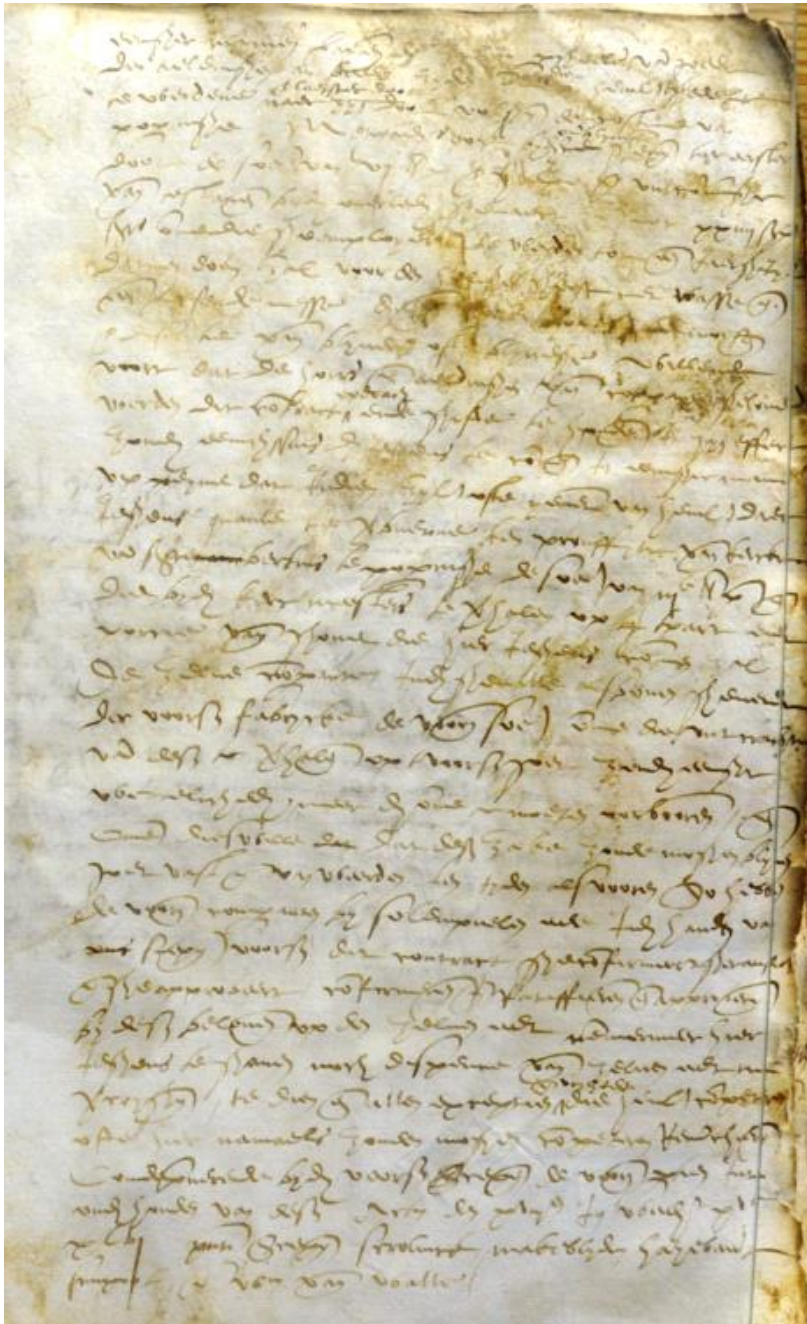
18 juni 1546 – Zorgcontract langstlevende echter paar Wycaert - SAP 394 - Folio 110 bis verso

Compareerden voor
 scepenen vander stede
 van Poperinghe
**Clays Wycaert ende
 Janeken** zyn wyf -
 te kennen ghevende hoe
 dat zy lieden zeker
 jaeren in huwelicke
 staete gheweest hebben
 zonder eenighe
 kinderen van huerlieden
 lichaeme te cryghen
 ende procreeren -
 ende considerende de
 groote jonste, liefde
 ende affectie die zy tot
 elcander draeghen ende
 hebben ende ooc vele
 ander merckelicke
 zaken
 hemlieden mooverende
 omme elcander te
 verschonen huerlieden
 leven lanck
 gheduerende

so est dat zy
 comparanten elcander
 ghegheven, ghedeert,
 ghetransporteert ende
 opghedreghen hebben -
 gheven, -
 cederen, transporteren
 ende opdraeghen by
 desen - t'blat usufruct
 upheve - 't

vruchtgebruik -
 ende ghebruuck van eenen huuse, erfve ende cathelen staende op **de Overdam** tusschen
 derfve van Ghilen Cauwezyn ende derfve van meester Jan Barvoet -
 daer zy comparanten nu woonachtich zyn -

costume van Poperinghe

metgaders de camer int zelve huuse, also die nu ghestoffeert staet - te weten metten bedde, koetse, garderobbe, lyssen ende buffettaffele ende elc zyn cleederen, baghen ende juweelen tzynden lyfve gaende ende dienende als tzelve adjoncelick met hemlieden beeden aerbeyd ghequesteert ende verspaert wesende - omme van alle de voorseide parcheelen, erfve ende cathelen te ghebruucken byden ghenen die te lyfve blyven zal - in ghevalle dat deen voor dander dese weerelt overleed - zyn leven lanc gheduerende ende nyet langher - mids te betaelen de rente daervute gaende - ende met expresse conditie dat de ghene die lanchst te lyve blyven zal - nyet en zal vermoghen de zelve parcheelen van derfve ende cathelen te belasten, alierenen noch vercoopen in eenighe maniere - laetende de zelve parcheelen van goed de aedinghen an beede zyde duer hemlieden gheerft te werden - tlaetste daer volghende de

Metgaders voor byden overblyver ghemaect ter eerste doot - de somme van vj pond parisis ter hulpe ende vulcominghe van testament byden overleeden ghemaect ende ooc xxiiij schele parisis sjaers omme ghe-employeert te werden tot **een jaerghetyde** diemen doen zal voor de heligher geest met wasse ende een lesende messe - deelende toverschot in aelmoesen ter discretie van de blyvere ofte blyveghe - willende voort dat de hoirs ende aedinghen vande comparanten ghehouden werden dese contract - opdracht ende gifte te houden ten zyn effecte - zonder eenichssins daerjehens te commen in eenighe maniere - op peyne dat indien zylieden ofte yement van hemlieden daerjehens quame - te verbuerene ten prouffite vande kercke van Sinte Bertins te Poperinghe -

de somme van iijc pond parisis
ende die byde kerckmeesters te verhalen up tpart ende portie vande ghonon die hier jehens
commen zal -
de zelve comparanten indien ghevalle als boven ghevende de voorseide fabryck de
voornoemde somme - omme die vut cracht van desen te verhalen op tvoorschreven goet -
zonder eenighe wettelichede meer daeromme te moeten oorbooren
ende omme dieswille dat dese zake zoude moghen blyven goet, vast ende van weerden ten
tyden alsvooren -
so hebben de voornoemde comparanten by solemnele eede inde handen van de scepenen
voorseit dit contract gheconfirmeert - gheratissimeert ende gheapproveert –
confirmeren, ratiffieren ende approberen by desen –
belovende op de zelve eet – *eed* - nemmermeer hier jehens te ghanen noch dispence vande
zelve eet te vercryghen -
te dien *fyne* - ende allen exceptien ende vryheden die hemlieden competeren ofte hier namaels
zouden moghen competeren - renunchieren -
comparerende byde voorseide scepenen de voornoemde partijen int onderhouden van desen
Actum den xvij in wedemaent xvc xlvj
Present scepenen Scrolinck, makeblide, Haezebaert, Simpol ende Willem vande Walle

11 juni 1546 – Jan van Burgues geeft een lening aan het kind van Pieter Lavend - SAP 394 -
Folio 111 bis verso

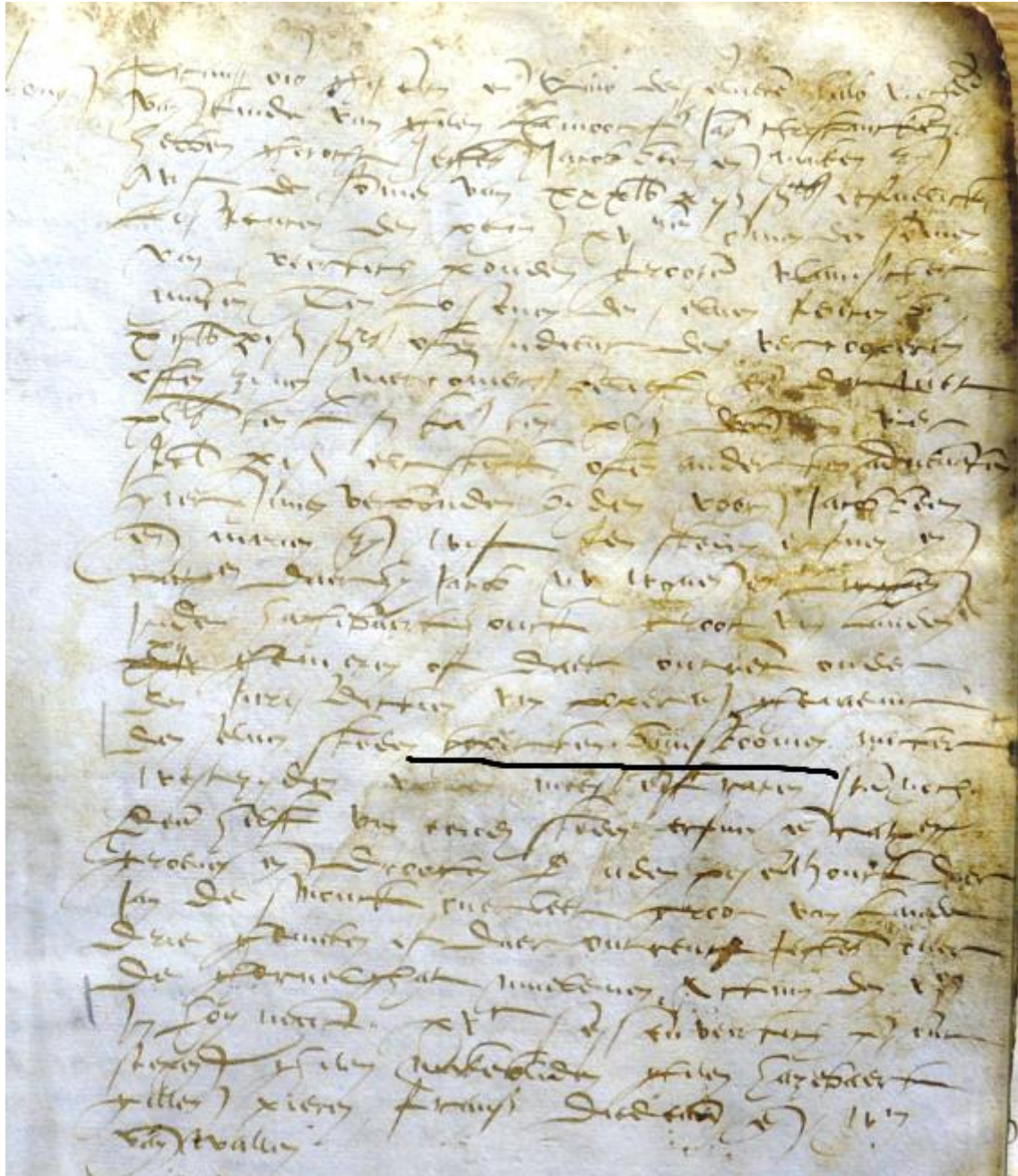
Jan van Burgues kendt vercocht hebbende de kinde van **Pieter Lavend** (?) danof voocht es
Malen Stalin –
de somme van iij pond parisis sjaers - losrente
omme de somme van iij pond grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den xj
in wedemaent xvc xlvj -
te lossene met philipsgulden te L schele - ofte ander ghelt ten advenante - borghe **Clais van
Burgues ende Loys de Backer**
ende de voornoemde verbindt inde handen van zynen borghe huuse ende cathelen daer hy
woont inde **Noortstraete** op derfve van daeldinghen van twyf van Christiaen Cruupelant
Actum den xj in wedemaent xvc xlvj
Present scepenen Schrolinck ende Simpol
Burgo heift desen rentebrief betaelt

30 juni 1546 – De weduwe van Jacop vande Walle geeft een lening aan Willem de Roo en
Maiken - SAP 394 - Folio 111 bis verso

De wedwe van Jacop vande Walle heift ghecocht jehens **Willem de Roo ende Maiken** zyn
wyf -
de somme van xvij pond parisis sjaers erfvelicke losrente - den pzninck xvj –
omme de somme van xxiiij pond x schellinghen grooten vlamscher munte -
danof teerste jaer ende payment vallen zal altyts den latsen in weimaent int jaer xvc xlvj -
te lossene de zelve rente met philipsguldens te L schel parisis tstick - karolusgulden te xl
schele tstick- dobbel stuyvers te iij schele stick ofte ander ghelt ten advenante -
hierinne verbonden by de voornoemde comparanten een steede, erfve ende catehelen
ligghende inden **Hypshouck** - groot van lande xxj ghemeten ofte daer ontrent -
ghelast de zelve steede in een erfvelicke losrente den penninck xvj - toebehoorende Ghelein
Staessen -
daer Julien de Smet te wonen plach

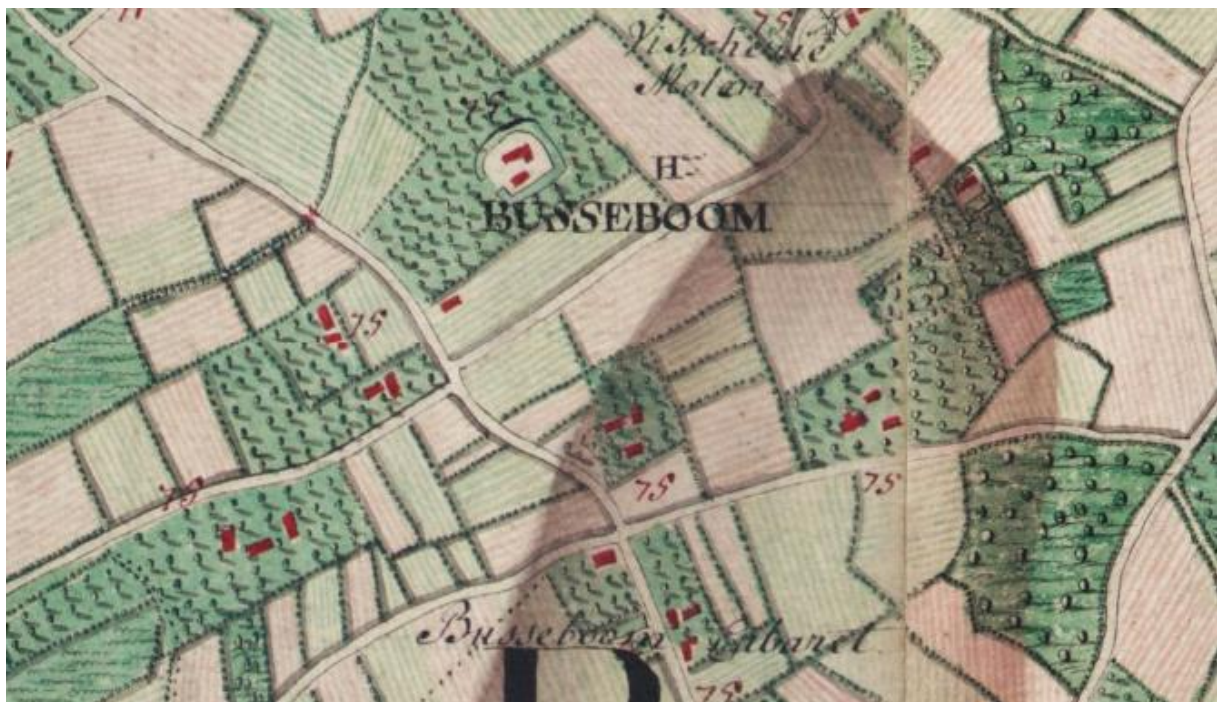
Actum den latsen in weedemaent anno xvc xlvj
Present scepenen Scrolinck - Makeblyde - Haezebaert - Pieren ende Simpol

6 juli 1546 – Frans Gyselen en Clais de Selvere geven een rente aan Jacob Been en Maiken -
SAP 394 - Folio 112

Fransois Gyselen ende Clais de Selvere - voochden van de kinde van **Ghilen Lammoot** filius Jan - Christiaenken - hebben ghecocht jehens **Jacob Been ende Maiken** zyn wyf – de somme van xxx pond parisis sjaers erfvelicke losrente – den penninck xvj - omme de somme van viertich ponden grooten vlamsscher munte – te lossene de selve rente by xij pond parisis sjaers ofte indient den vercooperen ofte zyne naercommers belieft

ende dat met philipsgulden te l schele - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers te vier
schele parisic elc stick ofte ander ghelt ten advenante -
hierinne vebonden byde voornoemde Jacob Been ende Marie zyn wif
een stede erfve ende cathelen daer hy Jacob nu woonende es inden **Haeghebaerthouck** -
groot van lande xij gemeten of daer ontrent onder den jurisdictie van Poperinghe ghe-naemt
den selve stede **tgoet ten Buusboomen**
metter westzyde up **de Meessenstraete**
Item noch deen helft an eenen stede, erfve ende cathelen - groene ende drooghe inde
Peselhouck daer Jan de Monck overleet - groot van lande drie ghemeten of daer ontrent
jeghens over de Ghervelghat meulenen
Actum de vjde in hoymaent xvc sessenveirtich
Present scepenen Ghilen Makeblide - Ghilen Hazebaert - Gilles Pieren - Frans Diedeman ende
Willem vande Wallen

Ferrariskaart 1776

Atlas der Buurtwegen – 1841

Vandermaelenkaart – 1860

20 juli 1546 - Willem vander Schoren geeft een lening aan Jacob van Bambeke en Mayken - SAP 394 - folio 112 verso

Willem vande Schoren heeft ghecocht jehens **Jacob van Bambeke douden ende Mayken** zyn wyf -

de somme van xxiiij pond parisis sjaers erfvelicke losrente - omme de somme van xxxij pond grooten vlaemsscher munte danof het eerste jaer ende payment vallen zal den ix in hoymaent xvc sevenenveertich - te lossene de selve rente met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers te vier schele elck stick - ende ander ghelt ten advenante hierinne verbonden byden voornoemde Jacob ende Marie zyn wyf derthien ghemeten een vierendeel xij roeden lants ligghende inde **Peselhouck** dat Cornelis van Hoven in hueren heeft

Actum den xx ste in hoymaent xvc sessenveertich

Pressent scepenen Schrolinck - Makeblide - Pieren - Diedeman ende Simpol

13 juli 1546 – Jan de Brouckere geeft een lening aan Frans Pillaert en Peryne - SAP 394 - folio 112 verso

Jan de Brouckere heeft ghecocht jehens **Fransois Pillaert filius Denys ende Peryne** zyn wyf -

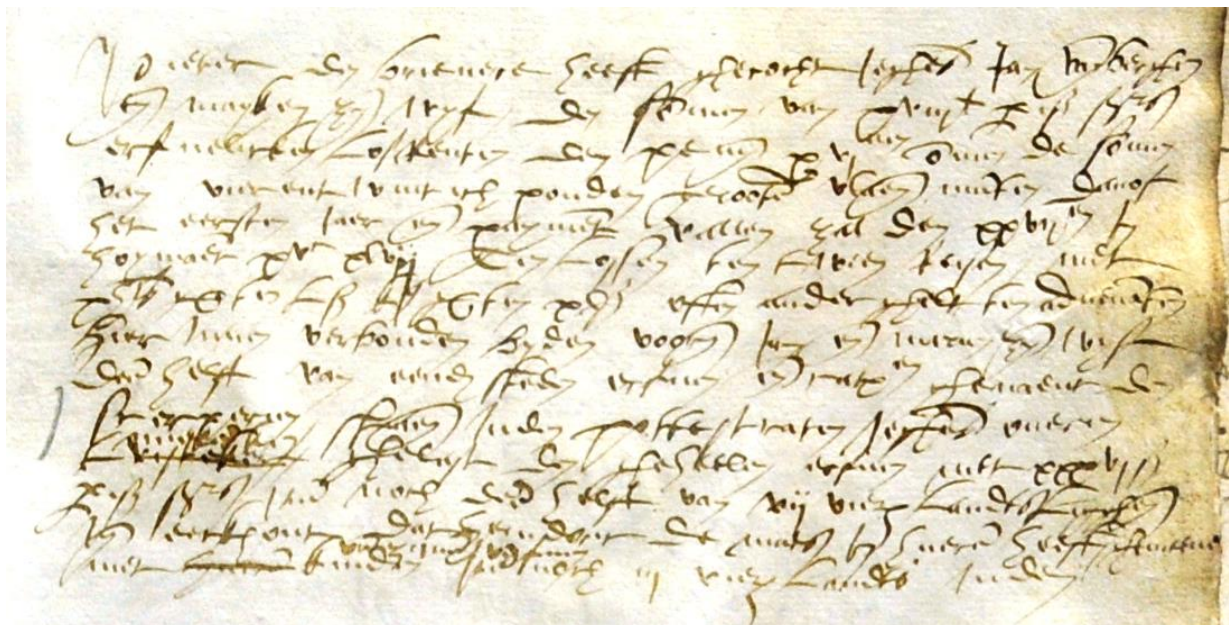
de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicken losrente - den penninck xvj - omme de somme van viij pond grooten vlaemsscher munte danof het eerste jaer ende payment vallen zal den xij de in hoymaent xvc zevenenveertich –

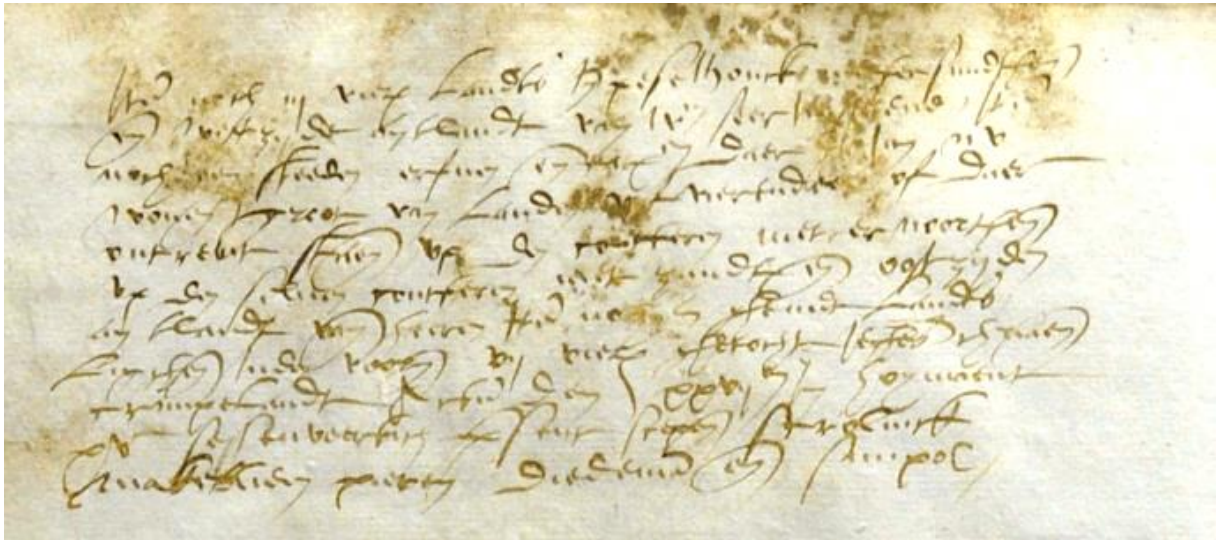
te lossene de zelve rente met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele -
doppel stavers te iiij schele tstick ofte ander ghelt ten advenante
Hierinne verbonden by den voornoemden Fransois ende Peryne zyn wif - eerst drie ghemeten
lants een halve lynde myn - of daer ontrent - liggende inden **Eeckhouck** metter oostzyde aen
tlant van meester Fransois Reynaert - metten zuuthende aende stede van wylen Jan de Bree -
metter noorthende inde beke
Actum den xij in hoymaent xvc zessenveertich
Present scepenen Scrolinck - Makeblyde - Pieren - Diedeman ende Simpol

20 juli 1546 – Daneel Caning geeft een lening aan Wlays Baroen en Jacquemyne - SAP 394 - folio 113

Daneel Canin heift ghecocht jehens **Clays Baroen ende Jacquemyne** zyn wyf –
de somme van xvijj ponden parisissjaers erfvelicke losrente
ende dat omme de somme van xxiiij pond grooten vlaemsscher munte - danof teerste jaer
vallen zal den xx in hoymaent xvc xlvj tich -
te lossen al teene reyse met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel
stavers te iiij schele tstick oft ander ghelt ten advenante -
hierinne verbonden byden voorseide comparanten een huus, erfve ende catehelen staende inde
Noortstraete daer zy comparanten nu woonen
metter oostzyde an derfve van Frans Moenaert - de noortzyde an derfve van mevrauwe van
Merckem - met een poort inde Papestraete
Item noch 1,5 ghemet lands liggende in de **Oosthouck** dat Foriaen de Rat in hueren houdt -
liggende ghemeeene met Dieryc vander Doene in diversche parcheelen
Actum den xxste in hoymaent xvc xlvj
Present scepenen Scrolinck - Makeblyde - Pieren - Diedeman ende Simpol

27 juli 1546 – Pieter de Brievere geeft een lening aan Jan Vandeberghe en Mayken - SAP 394 - folio 113

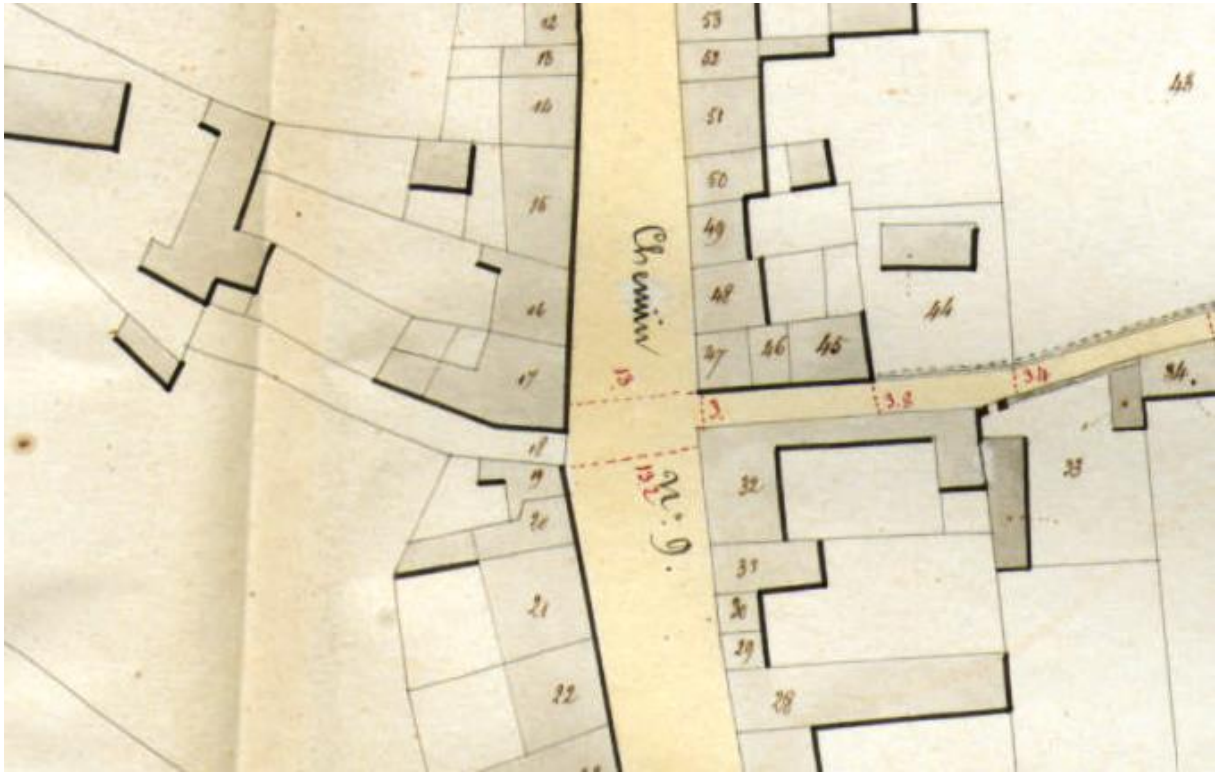
A photograph of a handwritten document in a historical script, likely Flemish or Dutch, with dense cursive handwriting on aged paper. The text is written in dark ink and covers most of the page. The paper shows signs of age, including some discoloration and wear at the edges. The handwriting is very compact and difficult to read without specialized knowledge of the script.

Pieter de Brievere heeft ghecocht jehens **Jan Vandeberghe ende Mayken** zyn wyf de somme van xvij pond parisis sjaers erfvelicke losrente - de penninck xvj - omme de somme van vierentwintich ponden grooten vlaemsscher munte - danof het eerste jaer ende payment vallen zal den xxvij in hoymaent xvc xlvij - te lossen ten tweent reysen met philipsgulgen te L schele -karolusghulden te xl ofte ander ghelt ten advenante - hierinnen verbonden byden voornoemde Jan ende Marie zyn wyf den helft van eenen stede, erfve ende cathelen **ghenaemt den Scerperye** - staende inden **Pottestraeten** jehens over **tMechelstraetjen** - ghelast de gheheele erfve met xxxvj schele parisis sjaers Item noch den helft van vij vierendeel landts liggheende inde Eeckhouck dat Hendric de Mats in huereen heeft gemeene met de kinderen van vyfven Item noch iij vierendeel landts inden **Peselhouck** - ten zuuthende ende westzyde an tladnt van Willem Sherjanssuene Item noch een stede, erfve ende cathelen daer Jan nu woont - groot van lande vyf vierendeel of daer ontrent - staende **op de Couteren** met de noorhtende up de selven Couteren - met zuudthende ende oostzyde an tladnt vande heere Item vij vierendeel ghecocht jehens Christiaen Cruupelandt Actum den xxvij in hoymaent xvc sessenveertich Present scepenen Scrolinck - Makeblyde - Pieren - Diedeman ende Simpol

De Ferrariskaart – 1776 – De zwarte lijn is de Bommelaarsbeek die vanaf de brug vande Pottestraat overgaat in de Poperingevaart. Ten noorden hiervan - parallel lopend ‘ zien we het Mechelstraatje of het huidige Engelstraatje uitkomen op de Pottestraat. Recht tegenover dit straatje lag de ‘Scerperye’ of Schepery.

Kaart Atlas der Buurtwegen – 1841 – We zien hier het huidige Engelstraatje – *het vroegere Mechelstraatje* - uitkomen op de huidige Pottestraat. Het erf nummer 17 is de ‘Scerperye’.

Het WNT stelt dat ‘Scherperije’ de grappig gevormde eigenaam is voor een land of streek waar schaarschte heerscht. Dus ook : weinig geld bezittend of opleverend, kaal, schraal, krap, schaarsch.

16 augustus 1546 - Clays de Landsheere heeft schulden bij meester Jan Barvoet en Willem de Zouter - SAP 394 - Folio 113

Clays de Landsheere kendt wettelick sculdich zynde meester **Jan Barvoet** ende **Willem de Zouter** -

de somme van xij pond p grooten ende dat van coope van de helft vande huse, erfve ende cathelen ghenamt **de groote Croone** staende jehens over **de Beestemaert** - ghemeene met hem Clays voorseid -

te betaelen by drie ponden grooten sjaers danof teerste payement vallen zal den xxix in ougst xvc xlvj ende also voort van jaere te jaere - iij ponden grooten - ende metten laetste jaer iij pond x schele grooten omme d vulle btelinghe -

hierinne verbonden byden zelve Clays tvoornoemde half hus, erfve ende cathelen ende alle zyn goet - present ende toecommende

Actum de xvj in ougst xvc xlvj

Present schepenen ... ende Reckemaeker

17 augustus 1546 – Jacop Lodyc geeft een lening aan Jan Veike - SAP 394 - folio 113 - **Het huis van Jan Veike**

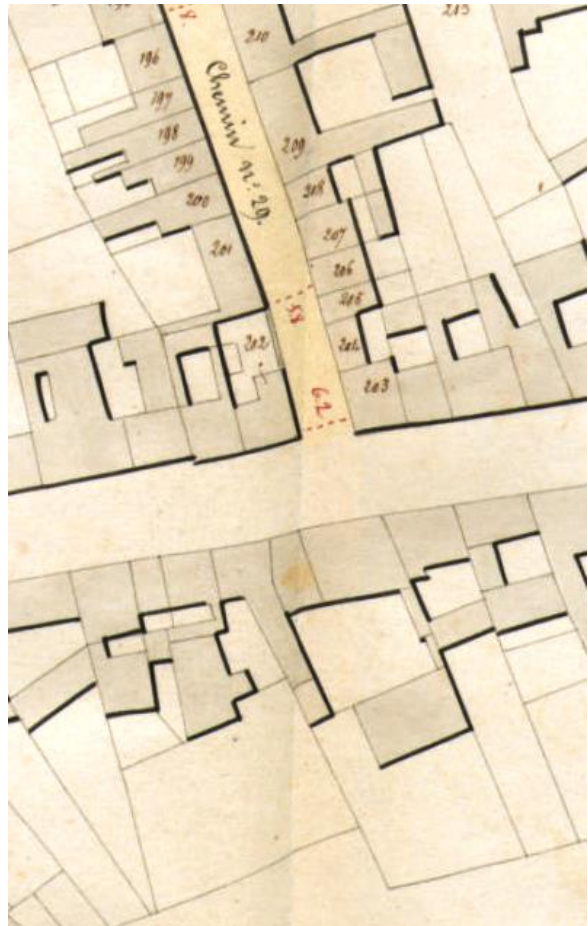
helft van de stede - erfve ende catheilen
ligghende op **dYperstraete** jeghensover **Sint
Jans Cruce** –

groot 1/2 ghemet v roeden of daerontent -
ghemene met huer kinde - streckende
achterwaert totter erfve van Athonis Maes -
doostzyde an de dreve van Jan van Steghelen
- de westzyde an Jooris Fobert - tnoorthende
op de voorseide straete

Actum de xvij in ougst xvc xlvj tich
Present scepenen Scrolinck - Makeblyde -
Hazebaert - Pieren ende Simpol

Jacop Lodyc heift ghecocht jeghens **relicta
Jan Veike**

de somme van vj pond parisis sjaers
erfvelicke losrente
ende dat omme de somme van viij grooten
vlaemsscher munte
danof dat teerste jaer vallen zal den xvij in
oust xvc xlvij -
te lossene de zelve rente met philipsgulden te
L schele - Karolusghulden te xl schele -
dobbelt stuvers te iiij schele ende ander ghelt
ten advenante
hierinne verbonden byden zelve wedewe den

21 augustus 1546 – Willem vandere Schoren geeft een lening aan Steven Canyn - SAP 394 - folio 114

Willem vander Scoren heeft ghecocht jeghens **Steven Canyn metghaders Christiaen de
Groote ende Jacob van Cameren** als voochden - by consente van de scepenen -
de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente

omme de somme van acht ponden grooten vlaemsscher munte -
danof het eeerte jaer ende payment vallen zal den xxj in ougst xvc xlvj tich -
te lossen de selve renten met philispgulden te L schele - karolusgulden te xl schele ofte ander
ghelt ten advenante -

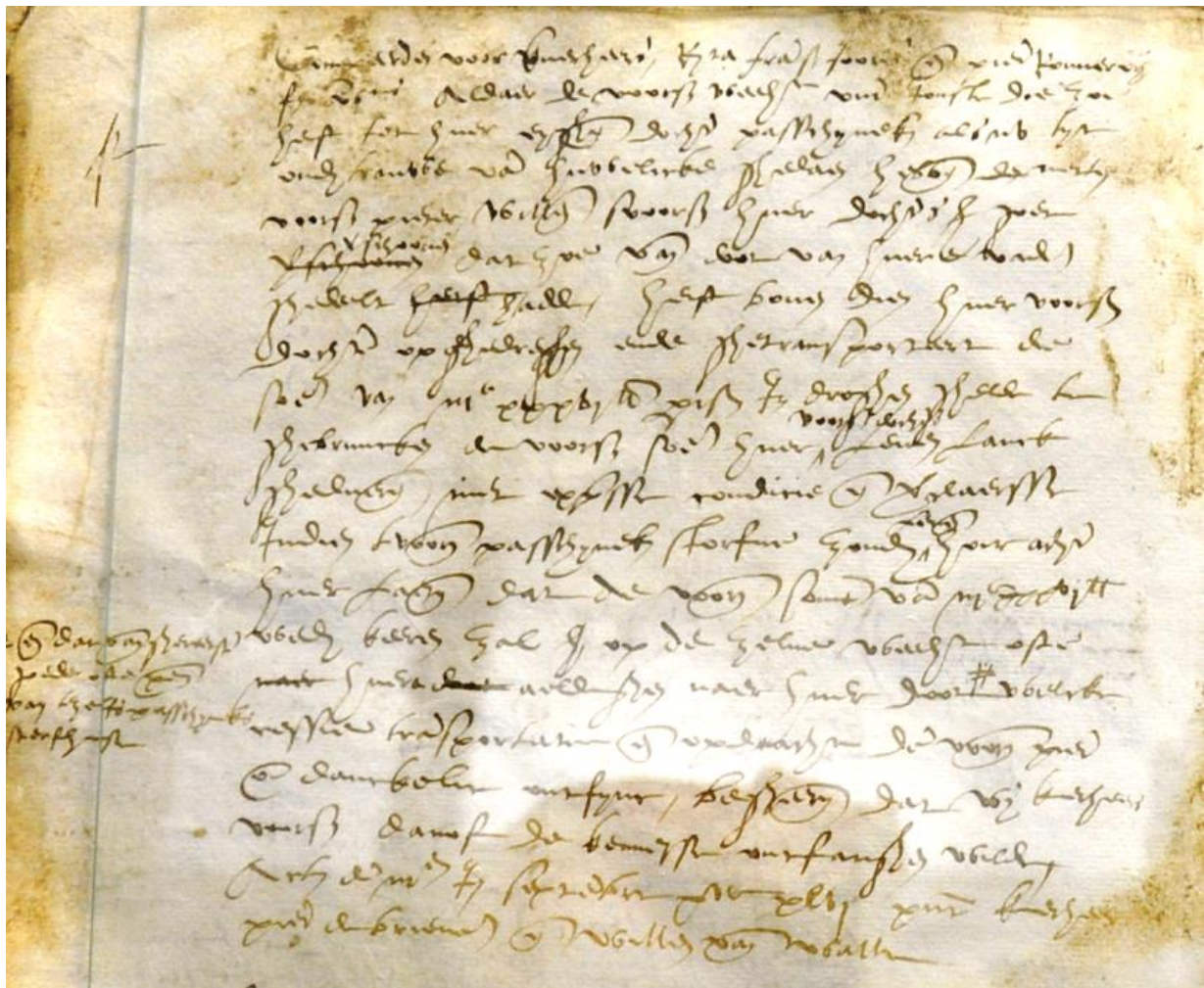
hierinne verbonden bide voornoemde Steven een huus, erfve ende cathelen **ghenaemt den
Roo Dueren** daer hy Steven nu wonende es - staende up **de Overdam** - de zuuthende inden
beke - doostzyde an **derfve van Magdaleene** ende den **westzyde an tyvverken**

Item noch drien vierendeel landts liggende op **de Belstraete** - dooszyde an tlandt van Frans
de Berch - de zuudt end de westzyde up de straete - ende tnoorthende op de mersch van Jan
de Berch

Actum den xxj in ougst xvc xlvj

Present scepenen Scrolinck - Makeblyde - Gillis Pieren - Diedeman ende Gillis van Simpol.

3 september 1546 – De weduwe van Frans Jooris en haar dochter Passchyngen - SAP 394 -
Folio 114 verso

Compareerden voor kuerheers relicta Frans Jooris ende Pieter Rouvroy filius Willem -
aldaer de voorseide weede vut jonste die zoe heft tot huer eyghen dochter **Passchyneken** als
nu ten onderhauwe van huwelicke ghedaen hebbende -
metten voorseide Pieter -

willende svorseide huer dochter goet verschoonen dat zoe vande lot van huere vader gheedeelt haddde –
 heift boven dien huer vorseide dochter opghedreghen ende ghetransporteert de somme van iijc xxxvj pond parisis in droghe gheld –
 te ghebruucken de vorseide somme huer vorseide dochters leven lanck gheduerende – met expresse condicie ende verclaersse indien tvorseide Passchyncken storfve zonder levende hoir achter huer latende -
 dat de voornoemde somme van iijc xxxvj pond weder keeren zal op de zelve weede ofte huere aeldinghen naer huer doot -
 ende dat van de ghereeste ghelde ofte penninghen van tzelve Passcyncken sterfhuys – welck cesseert - transporteert ende opdraecht de voornoemde penninghen omme danckelic ontfync - begherende dat wy kuerheers vorseid danof de kennesse ontfanghen willen
 Actum den iij in september xvc xlvj
 Present kuerheers Pieter de brievere ende Willem vande Walle

6 september 1546 – Willem de Souteren en zijn broer Ghilen de Zouteren - SAP 394 - Folio 114 verso – **Het huis van Willem de Zouteren en Wyse, zyn wyf**

Willem de Souteren kendt wettelick schuldich zynde voor kuerheers vander stede van Poperinghe **dheer Ghilen de Zouteren** - pbre - zynen broederen van goede, loyalen ende onvergholden schult -
 de somme van vier en twintich ponden grooten - strokende de selven xxiiij ponden grooten den penninck xvj -
 ende der vooren ghevende de somme van vier ponden grooten sjaers lyfrente te lyfven vande voornoemde heer Ghilen ofte tot ander stondt dat hy Willem over ende vutter namen van de selve heer Ghilen zynen broeder vier ponden grooten sjaers in lyfrenten ghecocht zal hebben ten zynen proffitte zyn leven lanck gheduerende –
 tzy op steden - beriefinghen ofte andee gheestelicken ofte weerelicken goedinghen ende dat voor zyn titelen ten finen datsen nyet verocht - vertransporteert noch ghealineert en zyn - danof het eerste jaer ende payment vallen zal den vj in september xvc sesenveertich ende zo

voort van jaere ten jaere tot dat zy vallen ten proffictten van zynen heer broedere – ander vier ponden grooten sjaers tzyne lyfve ghecocht zal hebben - omme dit al duechdelick te vulcommen ende vuldoenen zo heeft den selven **Willem ende Wyse zyn wyf** daerinne verbonden een huus, erfve ende cathelen daer hy Willem nu woonende es ende ghecocht heeft jehens meester Jan Barvoet

staend op den Overdam metter zuudtzyde ende twesthende an derfve van Clays Wickaert - **de noortzyde langhes Peperstraetjen**

Actum den vj in september xvc xlvj

Present Brievere ende Witz kuerheers

5 oktober 1546 - Willem en Jan de Soutere - SAP 394 - Folio 115

Willem de Soutere kendt vercocht hebbende den voocht vande drien kinderen van **Jan de Soutere** -

de somme van vj pond parisis sjaers losrente - den penninck xvj -

omme de somme van acht ponden grooten vlaemsscher munte -

danof het eerste jaer ende payment vallen zal den vden in octobre xvc xlvij

ende zo voort van jaere ten jaere -

te lossene de selve rente met philispgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - ende

dobbel stuvers te iiij schele elc stick ofte ander ghelt ten advenante -

ende omme dat dit wel ende duechdelick ten vulcommen ende vuldoene alle jaeren zo

constitueren hemlieder boorghen - elc voor anderren ende een voor al - **Jan Bavelaere ende**

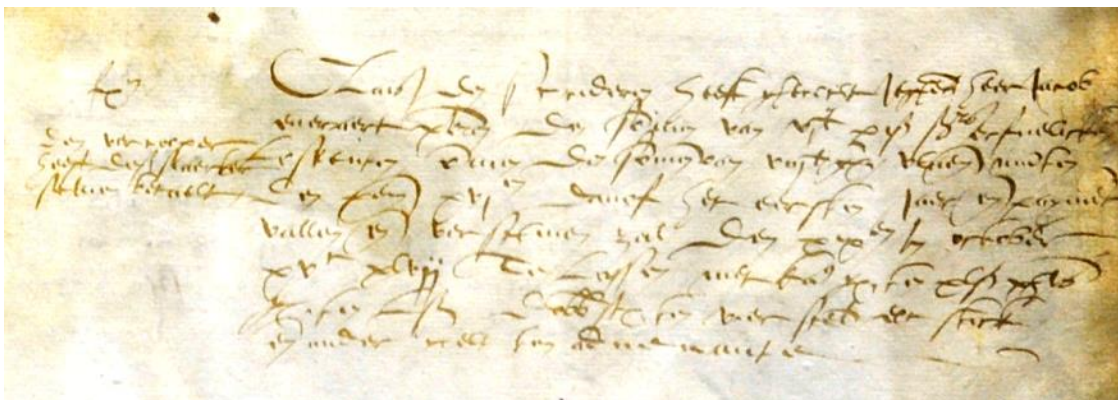
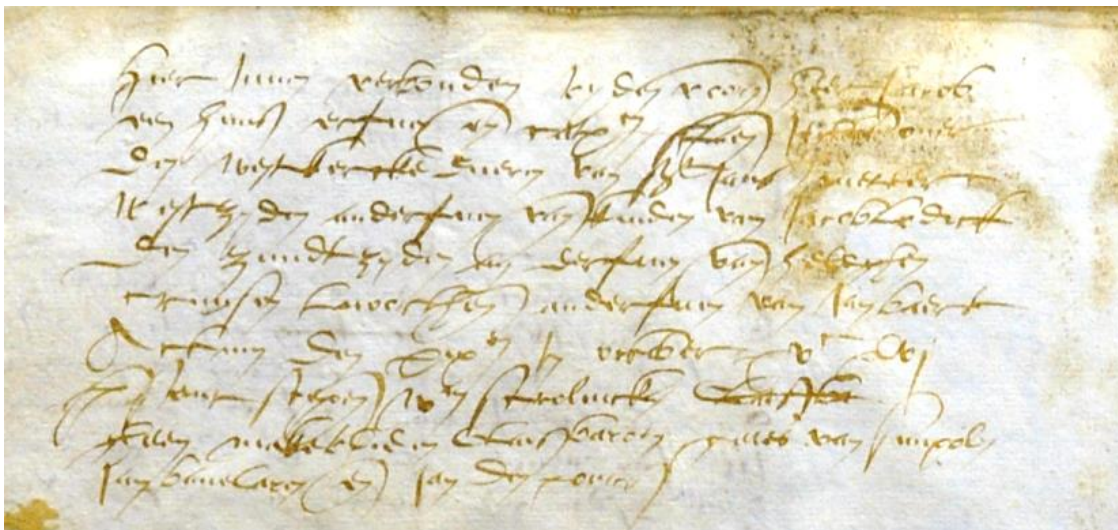
Jan Seel ende in versekerthede van zyn boorghe -

zo verbindt den zelven Willem al zyn goet - present ende toecommende -

Actum den v in oktober xvc xlvj

Present cepenen Willem Schrolinck ende Jan Seel

19 oktober 1546 - Clais de Scridere geeft een lening aan Jacob Everaert - SAP 394 - Folio 115

A photograph of a handwritten manuscript page. The text is written in a dense, cursive script, likely a historical form of Dutch or Flemish. The ink is dark, and the paper shows signs of age, including some staining and discoloration. The handwriting is very compact and difficult to read without specialized knowledge of the script.A photograph of a second page of a handwritten manuscript. The text continues in the same dense, cursive script as the first page. The paper is aged and shows some wear, with the ink appearing slightly faded in some places. The overall appearance is that of a historical legal or administrative document.

Clais de Scridere heeft ghecocht
jehens heer **Jacob Everaert - pbre**

–
de somme van vvj pond parisis sgers
erfvelicke losrente omme de somme
van viij pond grooten vlaemsscher
munte - den penninck xvj –
danof het eerste jaer ende payment
vallen ende verschinen zal den xix
in october xvc xlvij -

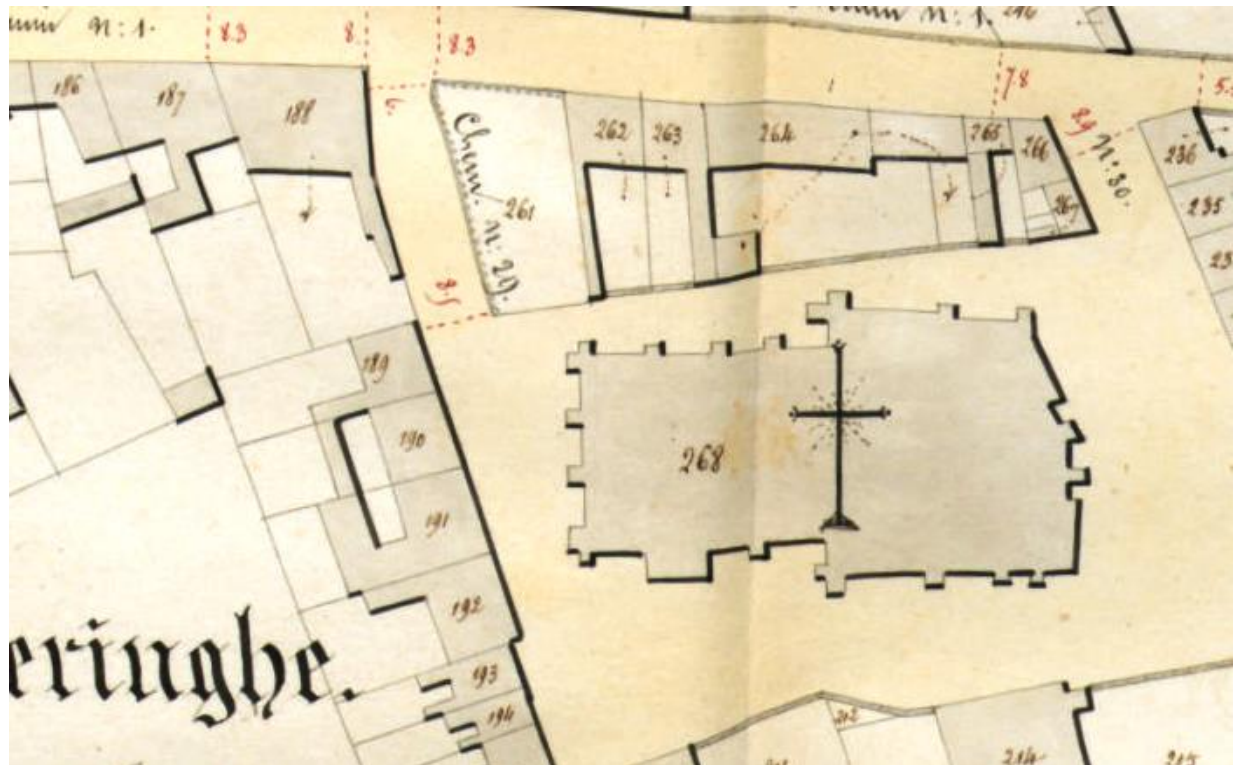
te lossen met karolus gulden te xl
schele - philipsgulden te L schele -
dobbelt stuvers te vier schele elc
stick ende ander ghelt ten advenante
hierinne verbonden byden
voornoemde heer Jacob een huus,
erfven ende cathelen staende

**jehens over den
westkerckedueren van Sint Jans**
metter westzyde an derve vande
kinderen van Jacob Lodick -
**de zuudtzyde an derfven vande
helighen cruusen** - tnoorthende an

derfve van Jan Baert

Actum den xix in october xvc xlvj

Present scepenen Willem Schrolinck - Ghelin Makeblyde - Clais Baroen - Gilles van Simpol -
Jan Bavelaere ende Jan de Pours

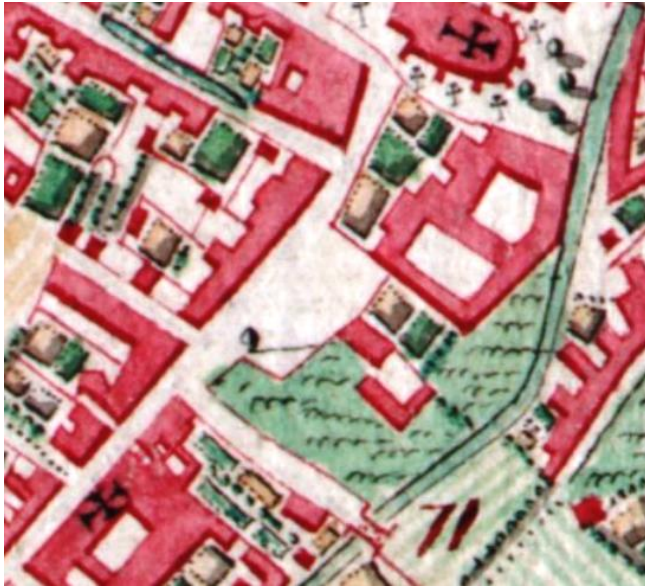

Aangezien in de 16de eeuw de erven groter van oppervlakte waren dan heden te ndage – lijkt het mij dat het erf waarvan sprake is – **het erf van Jacob Everaert** - de nummers 190 en 191 uitmaakte.

Ten zuiden hiervan – het erf 192 was het **erf van de ‘Heilige Cruuse’** – dus van de gilde van de Cruusbroeders die in deze periode ook eigenaar waren van de Gulden Hoorn op de Oude Markt.

Ten noorden van het erf van Jacob Everaert – het nummer 189 – was **het erf van Jan Baert**. Achter het erf van Jacob Everaert – of ten westen van dit erf – lag het erf van Jacob Lodick. Het valt op dat dit huis dat er in 1546 stond – op de Ferrariskaart niet getekend staat.

Was de prieser jacob Eeveraert – onderpastoor van de Sint Janskerk ?

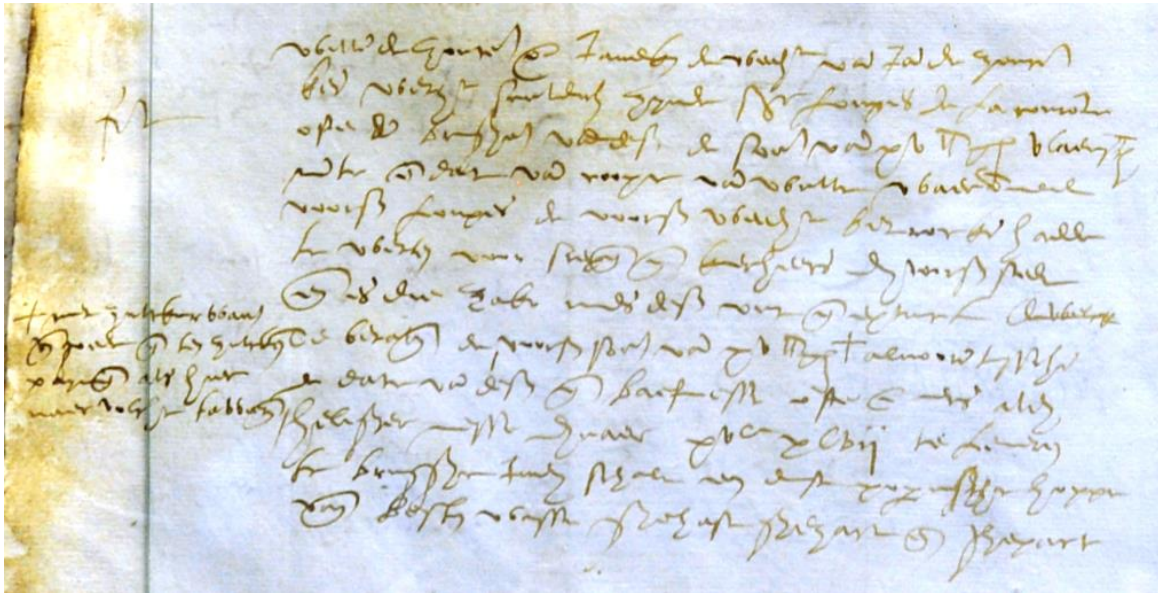

20 oktober 1546 – Jacob vande Goosteene heeft schulden bij Jan Denys - SAP 394 - folio 115

Jacob vande Goosteene kendt schuldich zynde van goede loyale ende onvergholden schult ghetekens ghelts **Jan Denys** - de somme van sestien ponen grooten vlaemsscher munte – te betaelen vander daten van desen in een jaeren ende omme tselve wel ende deuchdelick te betaelen ten voorschreven daghe – zo verbindt hy Jacob daerinnen een huus, erfven ende cathelen daer hy nu

woonende es -
metter oosthende inde beke - de zuudtzyde an Jacob Lodick ende vooren hoofd houdende
metter **westzyde op de Nieuwe Maert**
actum den xx in october xvc xlvj
Present kuerheers Pieter de Brievere ende Jan Witz

30 oktober 1546 - Willem en Jan de Zoutere kochten Wulle bij Loupes de la Comote - SAP 394 - Folio 115 verso

Willem de Zouter ende Janeken - de weede van Jan de Zouter

kent wettelick schuldich zynde **sieur Loupes de la comote** ofte de briengher van desen de somme van xv pond grooten vlaemsscher munte

ende dat **van coope van wulle** waeromme de voorseide Loupes de voorseide weede betrocken hadde in wetten van scepenen ende kuerheers der voorseide stede

ende is die zake mids desen vut ende extinct -

te betaelen de voorseide somme van xv pond grooten met zulcker betalinghe ende goed ende ten zulcken payment als hier naer volcht te betalen -

alvooren tusschen de date van desen ende baefmesse ofte alderheligher messe daernaer xvc xlvij - te leveren **te Brugghe inde schale** één dust Poperynghesche hoppe vande lesten wasse ghehast¹ - ghezact ende ghepact - voor de somme van v pond xvj schele viij deniers grooten in minderinghe vande voornoemde xv pond grooten ende de reste vervanghende

Noch ix pond iij schele iij deniers grooten te betalen een pond iij schele iij deniers grooten te aller helighermesse xlvij ende also voort van jaere te jaere telcken allerheilighermesse j pondt grooten tot vuller betalinghe van de voorseide xv pond grooten -

belovende voorts biden voornoemde comparant de voorschreven daghe ende payment wel ende duechdelick te onderhouden -ende de penninghen danof te bringhen ende te leveren te zynen propren coste inde handen van sieur Loupes voorseid ofte de bringher van desen - ten voornoemde daghe ofte emmers binnen twee maenden daernaer onbegrepen zonder dies te zyne in ghebreck

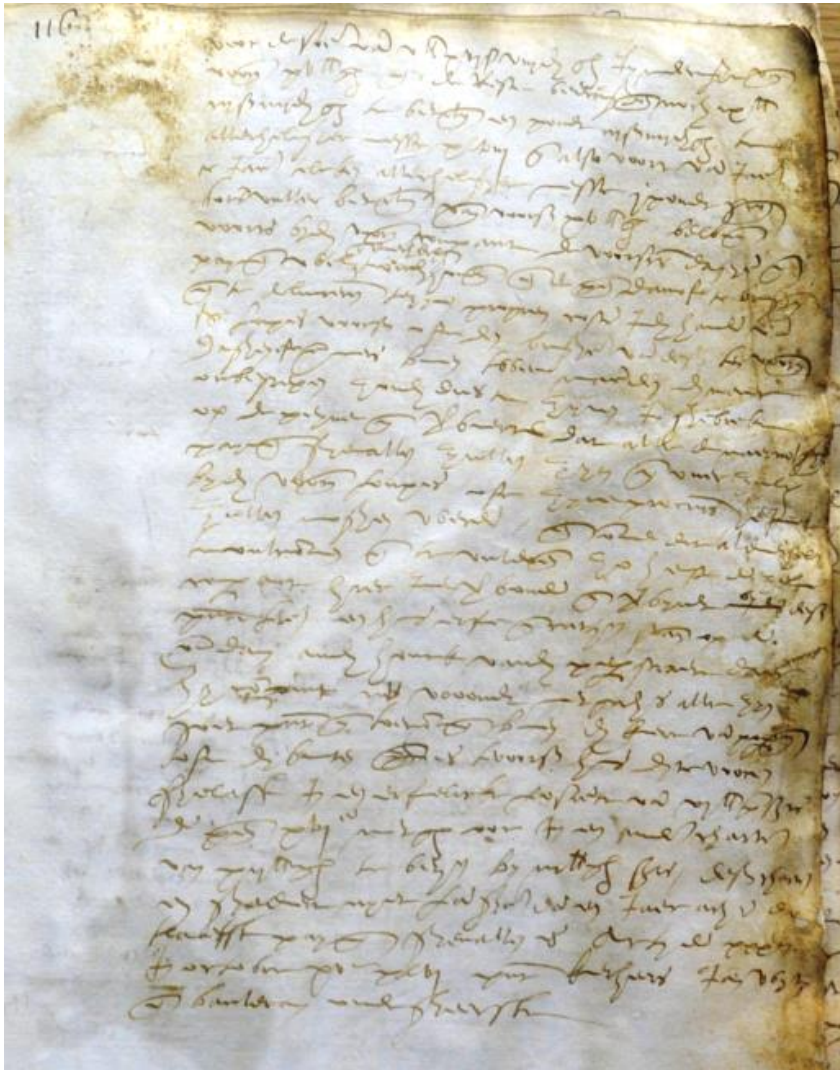
up de peyne ende verbeure dat alle de naervolghende payment ghevallen zullen zyn ende over zulcx byden voornoemde Loupes ofte zyne procureurs ghe-int zullen moghen werden ende omme dit aldaer selve te vulcommen ende te vuldoenen

zo heift de zelve comparant hierinne verbonden ende verbyndt by dese presente letteren **een hus, erfve ende catehelen staende op de Overdam ande houck vande Pepestraete** daer hy comparant nu woont

metgaders alle zyn goet - present ende toecommende - binnen de keure van Poperinghe ofte daer buuten

ende is tvoorseide hus daer ten voornoemd ghelast in een erfvelicke losrente van vj pond paris sjaers - de penninck xvj -

¹ Ghehast = in de ast gedroogd

metgaders ooc in een
 ander chaerter van xij
 pond grooten te betaelen
 by iij pond grooten sjaers
 - dese chaerter en
 ghecedeert nyet langher
 dan een jaer
 Actum den xxxste in
 october xvc xlvj
 Present kuerheers Jan
 Wytz ende Bauderan
 Oudegheerste

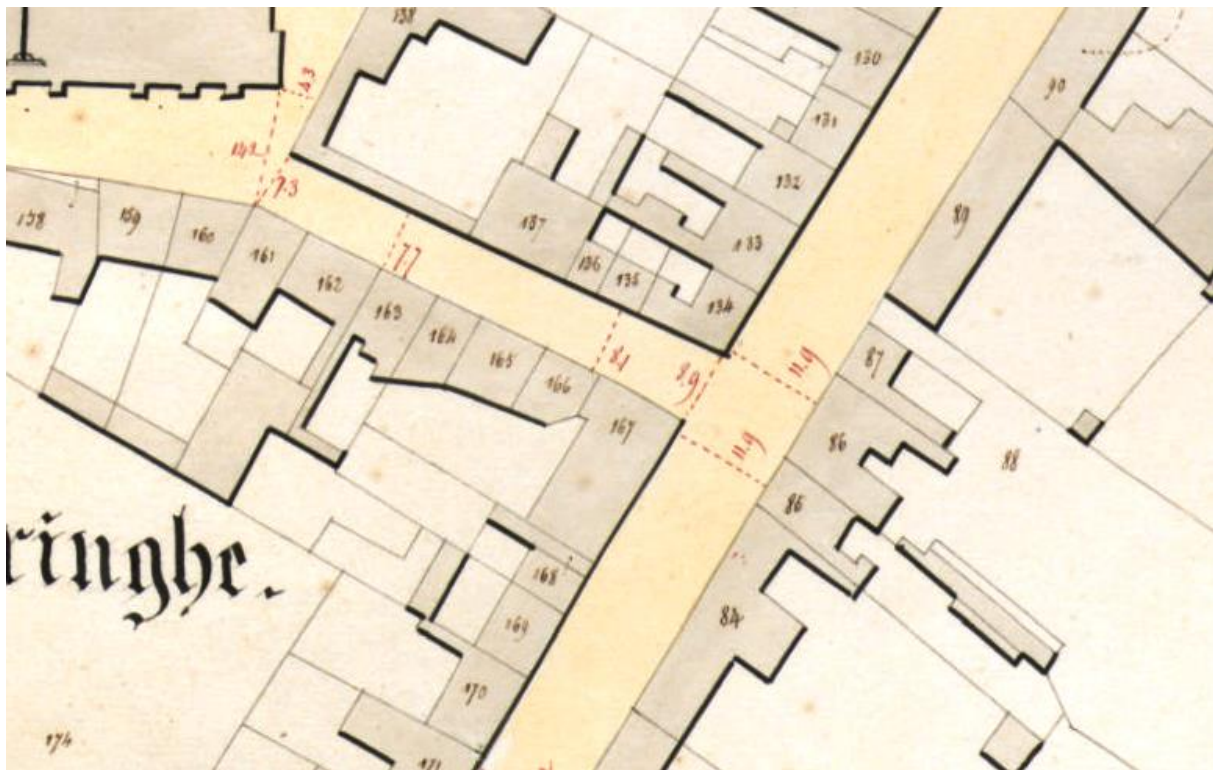
Zie ook de akte van de 6de
 september 1546

22 november 1546 – Jacques de lazole heeft schulden bij Willem de Wale - SAP 394 - folio 116 verso

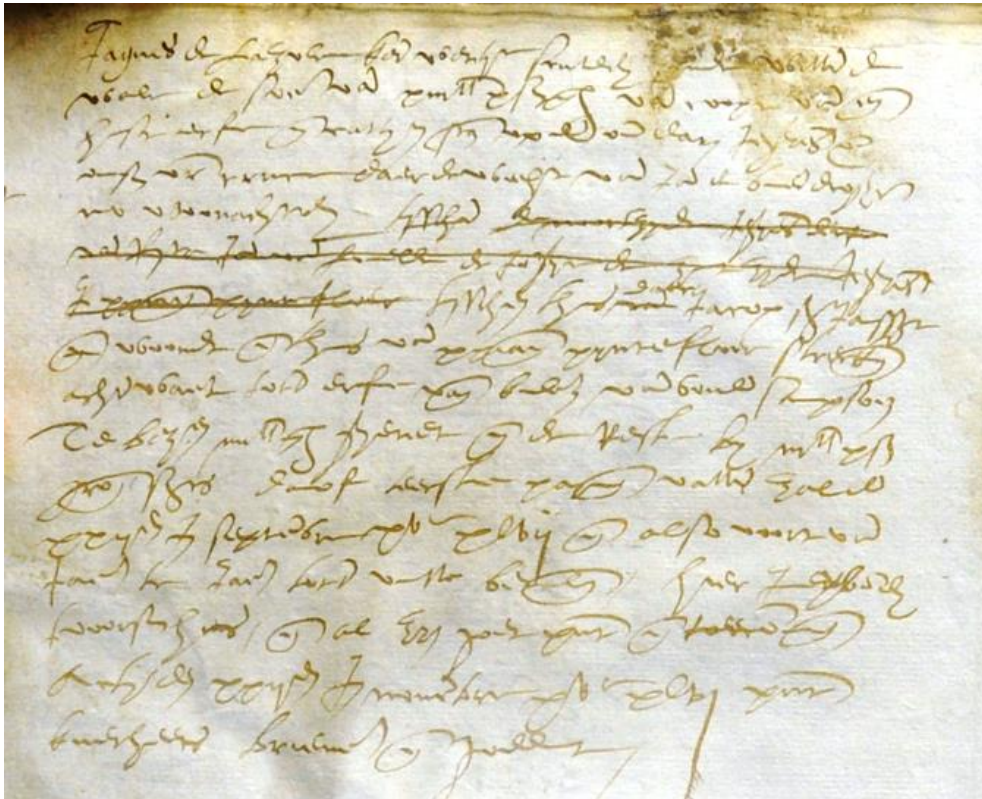

Jacques de Lazole
 kent wettelick
 schuldich zynde
Willem de Wale de
 somme van xijj pond
 x schele grooten **van**
coope van een huse,
erfve ende cathelen
 staende upden
Overdam
 jeghensover Onse
 Vrouwe Cruuce daer
 de weede van Jan de
 Buterdrogher nu
 woonachtic es
 tusschen thus daer

Jacop Sherjanszuene woondt ende thus van Chrispiaen Pintefloor streckende achterwaert tot derfve vande kinder van Boud Sampsoen -
te betalen iij pond grooten ghereet ende de rest by iij pond x schele grooten sjaers - danof
teerste payement vallen zal de xxij in september xvc xlvij ende also voort van jaere te jaere tot
de vulle betalinghe
hierinne verborcht tvoorseide huus ende al zyn goet - present ene toecommende
Actum den xxij in november xvc xlvj
Present kuerheers Bruene ende Goddut

Als we deze akte interpreteren op de kaart van de Atlas der Buurtwegen – 1841 – dan zien se dat Jacques de lazole het erf onder de nummers 86 gekocht heeft van Willem de Wale . We nemen aan dat Jaccob Sherjanssuene woonde op nummer 89 en Christpiaen Pintefloor op nummer 84.

29 november 1546 – Jan Bollaert geeft een lening aan Jan de Backer en Janeken - SAP 394 - Folio 116 verso

Jan Bollaert heeft ghecocht jghens **Jan de Backer ende Janeken** zyn wyf de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente - de penninck xvj - omme de somme van sestien ponden grooten vlaemsscher munte danof het eerste jaer ende payment vallen zal den xxix dach van november xvc xlvij te lossene de selve rente met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel stuvers te iiij schele elc stick ende ander ghelt ten advenante – hierinne verbonden byden voorseide jan ende Janeken zyn wyf een stede, erfve ende cathelen liggheende **up de Sint Sixstraete** daer **Jan de Nuwelaere** nu woont - groot van lande de gheheele stede xiiij ghemete of daer ontrent - streckende metter oostzyde langhes op de voornoemde straete ende west ande landen van Willem de Roo

Actum den xxix in november xvc xlvj
present Scrolinck - Makeblyde - Hazebert - Baroen - Simpol ende Bavelare

3 december 1546 – Jacob van Burgues geft een lmening aan Matthys de Nuwelaere en Kathelyne - SAP 394 - folio 117

Jacob van Burques doude heeft ghecocht jehens **Matthys de Nuwelaere ende Kathelyne** zyn wyf - de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente - den penninc xvj - omme de somme van sestien ponden grooten vlaemsscher munte danof het eerste jaer ende payment vallen zal den iij in december xvc seven-en-veertich - te lossene de selve rente met philipsgulden te L schele - karolusgulden xl schele ende ander ghelt ten advenante -

hierinne verbonden byden voornoemde Matthys ende Kathelyne zyn wyf een stede, erfve ende catehelen - groene ende drooghe - wertelick ende naghelvast liggende inde **Oosthouck** - groot van lande xij ghemeten of daer ontrent metter oostzyde an de kueren van Elverdinghe - tnoorthende upde **Brugghestraete**

Actum den iij in december xvc xlvj

Present scepenen Willem Scrolnck - Gilles van Simpol - Jan Bavelaere ende jan de Pours

6 december 1546 – Willem Metsu neemt een lening op van de kinderen van Lauwers de Bruene - SAP 394 - folio 117

Willem Metsu ghekendt ghecocht hebben **Willem de Ricken ende Annaert vande Couteren** als voochden van de kinderen van **Lauwers de Bruene** -

de somme van vj pond parisis sjaers losrente - den penninck xvj –

omme de somme vna acht ponden grooten vlaemsscher munte -

danof het eerste jaer ende payment vallen zal den vj in decemer xvc xlvij -

te lossene met philipsgulden te L schele – karolusghulden te xl schele tstick ofte ander ghelt ten advenante -

hiervooren kennen hemlieden boorghe ende principael - elc voor andere ende een voor al -

Christiaen de Berch - Jacob de Waghmaekr ende Passchier de Bruene

Actum de vj in december xvc xlvj

Pressent scepenen Ghilen Makeblide ende Ghilen Hazebaert

9 december 1546 – Gheraert Luucx geeft een lening aan Christiaen de Berch en Bertincken - SAP 394 - folio 117 verso

Gheraert Luucx heift ghecocht jehens **Christiaen de Berch ende Bertincken** zyn wyf de somme van vj pond parisis sjaers ernelicke losrente

omme de somme van van viij pond grooten vlaemsscher munte
danof teerste jaer vallen zal den ix in december xvc xlvij -
te lossen de zelve rente met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel
stuvers te iij schele ende ander ghelt ten advenante
hierinne verbonden byden voorseide comparanten een stede, erfve ende cathelen liggende op
de Overdam daer zy nu woonende zyn -
groot van lande ix vierendeel ofte daeontrent -
streckende op de Casselstraete ende op de Wellincstraete
Christiaen de Berch heeft deze brief betaelt
Actum den ix in december xvc xlvj tich
present scepenen Scrolynck - makeblyde - Haezebaert - Baroen ende Simpol

Ferrariskaart 1776

Het erf van Christiaen de Berch en Bertincken strekte dus van de Casselstraat tot aan de Overdam of de huidige Beoschepestraat en langs de Wellincstraat of de huidige Keer van de Ommegang.

22 december 1546 – Ancheel Meese en Mayken geven een lening aan Clais de Hueterere - SAP 394 - folio 1177 verso

Ancheel Meese ende Mayken zyn wyf hebben ghecocht jehens **Clais de Huertere** als voocht vande kinderen van **Christiaen de Bane** –

de somme van is pond parisis sjaers erfvelicke losretne - den penninck xvj -
omme de somme van xij pond grooten vlaemsscher munte danof het eerste jaer ende
payment vallen ende versschynen zal den xxij in december xvc xlvij
te lossene de selve rente met philipsgulden te L schele - karolusgulden te xl schele - dobbel
stuvers te iij schele ende ander ghelt ten advenante -
hierinnen verbonden byden voornoemde Ancheel ende Mayken zyn wyf
eerst een ghemet lant **inde asbilck** an tlandt van de kinderen van Jan de Brauwere inden
Lyssenthouck
Item noch een ghemet landts inde selve houck an tlandt van jo. Makeblide
Item noch een ghemet inde selve houck - doostzyde an tlandt van Jan van Pottelberghen -
ghelast in Baerdekenrente
Actum den xxij in december xvc xlvj
Present scepnen Ghelin Makeblyde - Ghelin Hazebaert - Clais Broen - Gilles van Simpol